

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 ประจำปีพุทธศักราช 2564 เล่มนี้เป็นปีที่ 1 ของการปรับปรุงรูปแบบ และประเด็นหลัก เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI รองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index -TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา คณาจารย์ ครูอาจารย์ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์ จักมีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดี

พระครูวินัยธรสุริยา คงคาไหว

บรรณาธิการวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	(ก)
กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนกรณีศึกษา ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช	1
THE PROCESS OF CREATING A LEARNING NETWORK IN THE COMMUNITY CASE STUDY OF LAN SAKA DISTRICT AGRICULTURAL PRODUCT EFFICIENCY CENTER, LAN SAKA SUB-DISTRICT, LAN SAKA DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE	
นิชาภัทร ชิตชลธาร, อรุณช ช่อแสง, ปัตพงษ์ ดำรงปิยมโนธ	
กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนกรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	10
THE PROCESS OF BUILDING A LEARNING NETWORK IN A CASE STUDY COMMUNITY MAI YARD FARM COMMUNITY ENTERPRISE	
วิชัยยุทธ ศรีช่วย, ปฎิวัติ จงจิตต์, จิตติมา ดำรงวัฒนะ	
การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง)	18
GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY CASE STUDY BAN KHIRIWONG HERB HOUSE LEARNING CENTER (CURRY GROUP)	
ธนวรรณ มัชฌิมวงศ์, ชลธิชา นามรัตน์, จิตติมา ดำรงวัฒนะ	
การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา กลุ่มนครหัตถกรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	28
GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY CASE STUDY: NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE HANDICRAFT GROUP ORGANIZED THE PROJECT "PROMOTE AND DEVELOP LEARNING RESOURCES CITY OF ARTS - CITY OF HANDICRAFTS" CULTURAL TOURISM	
ชนากานต์ จันทร์ศรีนาค, นภาพร สุวรรณศุภการ, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, เมธาวรินทร์ จำนงค์ธรรม	
การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช	38
GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY CASE STUDY OF NATURAL COLOR THIAN BATIK PATTERN GEOUP, KHIRIWONGVILLAGE, KAMLON SUB-DISTRICT LAN SAKA DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE	
อรรณพษ์ ศรีนวลดี, นรีทิพย์ ทิตพฤษ, จิตติมา ดำรงวัฒนะ	
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	46

กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
กรณีศึกษา ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา
อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช*

THE PROCESS OF CREATING A LEARNING NETWORK IN THE COMMUNITY CASE
STUDY OF LAN SAKA DISTRICT AGRICULTURAL PRODUCT EFFICIENCY CENTER,
LAN SAKA SUB-DISTRICT, LAN SAKA DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT
PROVINCE

นิชาภัทร ชิตชลธาร

Nichapat Chitchollatran

อรนุช ช่อเส้ง

Oranut Choseng

ปัตพงษ์ ดำรงปิยมโนธ

Pattaphong Damrongpiyamanonthon

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: nichapat.chitchol@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา การศึกษาเรื่องศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก 1) นายวิเชียรรัตน์ มัชฌิมกะ (ประธาน) 2) นายบุญเต็ม ศิริวรรณ (ประธานแปลงใหญ่) 3) นายธวัชชัย มัชฌิมกะ (รองประธาน) 4) นายไชยพงศ์ ทะนันชัย (เลขานุการ) และ 5) นางสาวจิราภรณ์ จิตรพันธ์ (เหรัญญิก) เครื่องมือใช้ในการวิจัย เครื่องบันทึกภาพ บันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ การศึกษาเรื่อง ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการการเกิดกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา มี 4 ขั้นตอน 1.1) ขั้นตอนการก่อตัวของกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ในสมัยก่อนได้ก่อตั้งเป็นกลุ่มผลไม้ของอำเภอลานสกา 1.2) ขั้นตอนการรวมตัวกันของกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ชาวบ้านได้มาเป็นสมาชิกในศูนย์การเรียนรู้ 1.3) ขั้นตอนการผลิตสินค้าภายในกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา และ 1.4) ด้านขั้นตอนการบริหารจัดการกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา 2) สภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา 2.1) ปัญหาการผลิต บางฤดูจะไม่มีผลผลิตมั่งคุด 2.2) ปัญหาบรรจุภัณฑ์ ผลผลิตในแต่ละฤดูออกผลมาไม่ได้ตามที่เรต้องการ 2.3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร 2.4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา

* Received 27 August 2021; Revised 19 September 2021; Accepted 6 October 2021

และ 3) กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา
3.1) ความพอประมาณ 3.2) ความมีเหตุผล มีการตัดสินใจที่ตรงไปตรงมา และ 3.3) การมีภูมิคุ้มกัน

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, กระบวนการสร้างเครือข่าย, สินค้าเกษตรอำเภอลานสกา

Abstract

The purpose of this study is to study the District Agricultural Product Enhancement Center. The research employed a descriptive research method. The study on the Agricultural Product Enhancement Center included primary key informants that consisted of 1) Mr. Wichianrat Matchanika (Chairman), 2) Mr. Boonterm Siriwan (Plant Chairman), 3) Mr. Thawatchai Matchanika (Vice President), 4) Mr. Chaipong Thananchai (Secretary), and 5) Miss Jiraporn Jitphan (Treasurer). Research tools included a camera, observation records, and interview forms. The study of Lan Saka District Agricultural Product Enhancement Center, upon collecting information and checking the content correctly, then the data was analyzed. The results of the research found that 1) the development of the emergence of the agricultural product enhancement center group in Lan Saka District Nakhon Si Thammarat Province consisted of four stages: 1.1) Formation stage of the Lan Saka District Agricultural Product Enhancement Center Group, which in the past it was indicated that it established as a group of farmers growing fruit in Lan Saka District; 1.2) The process of gathering with the Lan Saka District Agricultural Product Enhancement Center Group indicated that villagers became members of the learning center; 1.3) The steps of production within the Lan Saka District Agricultural Product Enhancement Center group; and 1.4) Management procedures for the Lan Saka District Agricultural Product Enhancement Center group. 2) Problem conditions of the Lan Saka District Agricultural Product Enhancement Center group that indicated efficiency of agricultural products in Lan Saka District included 2.1) Production problems, which indicated that in some seasons there would have been no mangosteen production; 2.2) Packaging problems, which indicated that the produce in each season did not yield the required results; 2.3) There were marketing problems of the Agricultural Product Enhancement Center Group; and 2.4) Management problems of the Agricultural Product Enhancement Center Group of Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province. And 3) The process for creating a community learning network in Lan Saka District Agricultural Product Enhancement Center Group included 3.1) Moderation, 3.2) Reasonableness in making straightforward decisions, and 3.3) Self-immunity.

Keywords: Efficiency, Network Creation Process, Agricultural Products in Lan Saka District

บทนำ

ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สอนในเรื่องการผลิตมังคุดหรือผลไม้ของชุมชนส่วนใหญ่คนใน ตำบลลานสกา ลานสกาได้ปลูกผลไม้ คือ มังคุด จนทำให้เกิดการก่อตัวของกลุ่มนี้ขึ้นมาเพื่อที่จะได้ผลิตผลไม้ให้ได้ดียิ่งขึ้นกลุ่มนี้สอนในเรื่องการปลูกผลไม้ในฤดูและการปลูกผลไม้นอกฤดูเพื่อที่จะให้ชุมชนของเราได้มีผลผลิตมากขึ้นและเพิ่มขึ้นและสามารถนำผลผลิตนั้นมาประมวลขายได้ภายในกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ที่คนที่สามารถนำมาประเมินขายได้ต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มนี้เท่านั้น สมาชิกของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ก็จะ

เป็นคนที่อยู่ชาวบ้านแถวนี้การสมัครสมาชิกเป็นได้ง่าย ๆ คือ การที่เราเข้าไปและไปติดต่อสมัครได้เลยเพราะส่วนใหญ่เขามักจะรับสมัครเป็นสมาชิกอยู่แล้วสำหรับคนที่ทำอาชีพนี้

ในสมัยก่อนก่อตั้งเป็นกลุ่มกลุ่มไม้ผลของตำบลลานสกา ต่อมาก็ได้ขยายมาเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ของอำเภอลานสกา เมื่อปี 2560 ต่อมาก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนได้ผลผลิตมังคุดให้กับสมาชิกกลุ่ม เมื่อปี 2561 ทุกคนส่วนใหญ่ที่เป็นสมาชิกก็มักจะเป็นชาวบ้านแถวนี้คนในสมาชิกส่วนใหญ่ถ้าได้ผลผลิตมาก็มักจะนำผลผลิตมารวมกันที่ศูนย์การเรียนรู้เพื่อที่จะนำมังคุดมาคัดแยก และมีการประมูลราคากันภายในกลุ่มจึงทำให้เราได้จัดตั้งกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ขึ้นมา เพื่อเป็นผลดีกับชาวบ้านในชุมชนและผู้บริโภคที่ได้มาซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ

ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกาเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สอนในเรื่องการผลิตมังคุดหรือผลไม้ของชุมชนส่วนใหญ่คนใน ตำบลลานสกา ลานสกาได้ปลูกผลไม้ คือ มังคุด จนทำให้เกิดการก่อตัวของกลุ่มนี้ขึ้นมาเพื่อที่จะได้ผลผลิตผลไม้ได้ดียิ่งขึ้นกลุ่มนี้สอนในเรื่องการปลูกผลไม้ในฤดูและการปลูกผลไม้ในนอกฤดู เพื่อที่จะให้ชุมชนของเราได้มีผลผลิตมากขึ้นและเพิ่มขึ้นและสามารถนำผลผลิตนั้นมาประมูลขายได้ ภายในกลุ่มศูนย์การเรียนรู้คนที่สามารถนำมาประเมินขายได้ต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มนี้เท่านั้น สมาชิกของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนที่อยู่ชาวบ้านแถวนี้การสมัครสมาชิกเป็นได้ง่าย ๆ คือ การที่เราเข้าไปและไปติดต่อสมัครได้เลยเพราะส่วนใหญ่เขามักจะรับสมัครเป็นสมาชิกอยู่แล้วสำหรับคนที่ทำอาชีพนี้กลุ่มผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะไปศึกษาเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ด้านประชากร

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ 1) นายวิเชียรรัตน์ มัชฌิมะ (ประธาน) 2) นายบุญเดิม ศิริวรรณ (ประธานแปลงใหญ่) 3) นายธวัชชัย มัชฌิมะ (รองประธาน) 4) นายไชยพงศ์ ทะนันชัย (เลขานุการ) 5) นางสาวจิราภรณ์ จิตรพันธ์ (เหรัญญิก)

1.2 ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนกลุ่ม ได้แก่ นายณภัทร ศรีใส (นายกเทศมนตรีตำบลลานสกา) นายกำธร กำราญศึก (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2) นายสัมพันธ์ กิมิหาร์ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3) นายบรรจบ ชมภูทอง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4) นายสุธรรม เพ็ชรดวง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5) นางสาวสมทรง โอฬารผล (อกม. หมู่ 1)

2. ด้านเครื่องมือในการวิจัย

2.1 เครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพเพื่อถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้อุปกรณ์ในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย

2.2 บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการณ์ตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยใช้สายตา

2.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัย พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด

2.4 เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

3. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสตรีบ้านไพรพะลาย

3.2 สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน

3.3 ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายพร้อมถ่ายภาพประกอบ

3.4 รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

4. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 **ขั้นก่อตั้งของกลุ่ม** พบว่า ในสมัยก่อนก่อตั้งเป็นกลุ่มกลุ่มไม้ผลของตำบลลานสกา ต่อมาก็ได้ขยายมาเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ของอำเภอลานสกา เมื่อปี พ.ศ. 2560 ต่อมาก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนได้ผลผลิตมั่งคุดให้กับสมาชิกกลุ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2561 ทุกคนส่วนใหญ่ที่เป็นสมาชิกก็มักจะเป็นชาวบ้านแถวนั้น คนในสมาชิกส่วนใหญ่ถ้า ได้ผลผลิตมาก็มักจะนำผลผลิตมารวมกันที่ศูนย์การเรียนรู้เพื่อที่จะนำมั่งคุดมาคัดแยก และมีการประมูลราคากันภายในกลุ่มจึงทำให้เราได้จัดตั้งกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ขึ้นมา เพื่อเป็นผลดีกับชาวบ้านในชุมชนและผู้บริโภคที่ได้มาซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ

1.2 **ขั้นดำเนินการปฏิบัติ** พบว่า ร่วมกันค้นหาข้อมูลและวางแผนร่วมกันกลุ่มเครือข่าย เพื่อต้องการให้ผลผลิต ออกมามีคุณภาพและตรงตามความต้องการของท้องตลาดที่ต้องการนำผลผลิตไปจำหน่าย เพื่อส่งออกไปยังนอกและในประเทศ

1.3 **ขั้นการขยายตัวของกลุ่ม** พบว่า ในสมัยก่อนได้ก่อตั้งเป็นกลุ่มผลไม้ของอำเภอลานสกา ต่อมาก็ได้ขยายมาเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ของอำเภอลานสกาเมื่อปี พ.ศ. 2560 ต่อมาก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนได้ผลผลิตมั่งคุดให้กับสมาชิกกลุ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2561

1.4 **ขั้นการมีส่วนร่วม** พบว่า ได้มีการส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ ในกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้เรียนรู้การทำผลผลิตมั่งคุดเพื่อสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกภายในกลุ่ม ทำให้สมาชิกมีรายได้เสริม และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

2. สภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 **สภาพปัญหาการผลิต** พบว่า ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านผลผลิตมั่งคุด บางฤดูจะไม่มีผลผลิตมั่งคุดที่จะนำมาคัดแยก เช่น มั่งคุดเน่าเสีย ผลมั่งคุดซ้ำ ผลมั่งคุดร่วงก่อนฤดูเก็บเกี่ยว

2.2 สภาพปัญหาการบรรจุภัณฑ์ พบว่า ผลผลิตบรรจุขึ้นไม่หนาแน่นพอต่อการส่งออกทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหายทำให้ผลผลิตส่งออกไปจำหน่ายไม่ได้เพราะไม่ตรงตามมาตรฐานของผลผลิต

2.3 สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า กลุ่มรับซื้อขายน้อยในบางปีจึงทำให้เราขาดแคลนเงินทุน

2.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า คนในกลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกันและมีความขัดแย้งกันจึงทำให้มีปัญหาในการบริหารจัดการกลุ่ม

3. การกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

3.1 การก่อตัวของเครือข่าย พบว่า ในสมัยก่อนก่อตั้งเป็นกลุ่มกลุ่มไม้ผลของตำบลลานสกาต่อมาก็ได้ขยายมาเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ของอำเภอลานสกา เมื่อปี พ.ศ. 2560 ต่อมาก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนได้ผลผลิตมั่งคุดให้กับสมาชิกกลุ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2561 ทุกคนส่วนใหญ่ที่เป็นสมาชิกก็มักจะเป็นชาวบ้านแถวนั้นคนในสมาชิกส่วนใหญ่ถ้าได้ผลผลิตมาก็มักจะนำผลผลิตมารวมกันที่ศูนย์การเรียนรู้เพื่อที่จะนำมั่งคุดมาคัดแยกและมีการประมูลราคากันภายในกลุ่มจึงทำให้เราได้จัดตั้งกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ขึ้นมา เพื่อเป็นผลดีกับชาวบ้านในชุมชนและผู้บริโภคที่ได้มาซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ

3.2 การสร้างและพัฒนาเครือข่าย พบว่า มีการขยายสินค้าไปยังแหล่งสถานที่อื่น ๆ เพื่อทำให้มีคนเข้ามาสั่งซื้อและนำไปขายในสถานที่ต่าง ๆ ในแต่ละอำเภอ

3.3 การบริหารจัดการเครือข่าย พบว่า ให้ความสำคัญกับชาวบ้านที่มาสมัครและมีการวางแผนกับคนในกลุ่มและสร้างความเป็นระเบียบกับคนในกลุ่ม

3.4 การขยายผลของเครือข่าย พบว่า มีการดำเนินในรูปแบบการผลิตมั่งคุดและส่งออกผลผลิตเพื่อขายต่อให้คนที่ต้องการสั่งซื้อผลผลิตจากผู้ประกอบการภายในกลุ่มที่ผลิตเพื่อส่งออกและทำอย่างจริงจัง และทำเป็นรายได้เสริมให้แก่คนในชุมชนเพื่อให้มีรายได้เข้ามาในครอบครัว

อภิปรายผล

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่ม

1.1 ขั้นตอนก่อตัวของกลุ่ม พบว่า ในสมัยก่อนก่อตั้งเป็นกลุ่มไม้ผลของตำบลลานสกาต่อมาก็ได้ขยายมาเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ของอำเภอลานสกา เมื่อปี พ.ศ. 2560 ต่อมาก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนได้ผลผลิตมั่งคุดให้กับสมาชิกกลุ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2561 ทุกคนส่วนใหญ่ที่เป็นสมาชิกก็มักจะเป็นชาวบ้านแถวนั้นคนในสมาชิกส่วนใหญ่ถ้าได้ผลผลิตมาก็มักจะนำผลผลิตมารวมกันที่ศูนย์การเรียนรู้เพื่อที่จะนำมั่งคุดมาคัดแยกและมีการประมูลราคากันภายในกลุ่มจึงทำให้เราได้จัดตั้งกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ขึ้นมาเพื่อเป็นผลดีกับชาวบ้าน ในชุมชนและผู้บริโภคที่ได้มาซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ

1.2 ขั้นตอนดำเนินการปฏิบัติ พบว่า ร่วมกันค้นหาข้อมูลและวางแผนร่วมกันกลุ่มเครือข่ายเพื่อต้องการให้ผลผลิตออกมามีคุณภาพและตรงตามความต้องการของท้องตลาดที่ต้องการนำผลผลิตไปจำหน่ายเพื่อส่งออกไปยังนอกและในประเทศ

1.3 ขั้นตอนการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า ในสมัยก่อนได้ก่อตั้งเป็นกลุ่มผลไม้ของอำเภอลานสกาต่อมาก็ได้ขยายมาเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ของอำเภอลานสกาเมื่อปี พ.ศ. 2560 ต่อมาก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนได้ผลผลิตมั่งคุดให้กับสมาชิกกลุ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2561

1.4 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม พบว่า มีการสอนในเรื่องการปลูกผลไม้ในฤดูและการปลูกผลไม้ในนอกฤดูเพื่อที่จะให้ชุมชนของเราได้มีผลผลิตมากขึ้นและเพิ่มขึ้นและสามารถนำผลผลิตนั้นมาประมูลขายได้ภายในกลุ่มศูนย์การเรียนรู้คนที่สามารถนำมาประเมินขายได้ต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มนี้เท่านั้นสมาชิกของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนที่อยู่ชาวบ้านแถวนั้นการสมัครสมาชิกเป็นได้ง่าย ๆ คือ การที่เราเข้าไปและไปติดต่อสมัครได้เลยเพราะส่วนใหญ่เขามักจะรับสมัครเป็นสมาชิกอยู่แล้วสำหรับคนที่ทำอาชีพนี้ พบว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ

บัณฑิต อ่อนดำ เรื่อง ยุทธศาสตร์ การพัฒนาชนบท กล่าวว่า ประสบการณ์จากโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในงานพัฒนา (SFPP) พบว่า กระบวนการกระตุ้นให้เกิดกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยนั้น การเตรียมกลุ่ม (pre group stage) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เกษตรกรตำบลเข้าไปสร้างความคุ้นเคย การยอมรับ และความไว้วางใจจากชุมชน (บัณฑิต อ่อนดำ, 2533)

2. สภาพปัญหาของกลุ่ม

2.1 ปัญหาการผลิต พบว่า ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านผลผลิตมังคุด บางฤดูจะไม่มีผลผลิตมังคุดที่จะนำมาคัดแยก เช่น มังคุดเน่าเสีย ผลมังคุดช้ำ ผลมังคุดร่วงก่อนฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทิพย์ เรืองกุล เรื่องกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือที่ต้องอาศัยฝีมือ และความชำนาญงานและปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้า และการบริการกลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีวิชาการเข้ามาช่วย (อรทิพย์ เรืองกุล, 2547)

2.2 สภาพปัญหาการบรรจุภัณฑ์ พบว่า ผลผลิตบรรจุขึ้นไม่หนาแน่นพอต่อการส่งออกทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหายทำให้ผลผลิตส่งออกไปจำหน่ายไม่ได้เพราะไม่ตรงตามมาตรฐานของผลผลิตบรรจุภัณฑ์กับการส่งออก กล่าวว่าบรรจุภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขั้นตอนหลักในการดึงดูด หรือเรียกความสนใจจากผู้บริโภคโดยเฉพาะปัจจุบันที่การผลิตสินค้าหรือบริการให้ความสำคัญกับผู้บริโภค (Consumer Oriented) บรรจุภัณฑ์หมายถึงวัสดุใด ๆ ที่นำมาใช้สำหรับห่อหุ้มป้องกันลำเลียง จัดส่งและนำเสนอสินค้าตั้งแต่วัตถุดิบถึงสินค้าที่ผ่านการผลิตตั้งแต่ผู้ผลิตถึงผู้ใช้หรือผู้บริโภคโดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้นด้านการป้องกันหรือรักษาผลิตภัณฑ์ให้คงสภาพตลอดจนมีคุณภาพใกล้เคียงกับเมื่อแรกผลิตให้มากที่สุด

2.3 สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า กลุ่มรับซื้อขายน้อยในบางปีจึงทำให้เราขาดแคลนเงินทุน เรื่องกลยุทธ์การคงอยู่ของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในจังหวัดชลบุรี ได้กล่าวว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ประจำทุกปีก็คือ ราคาพืชตกต่ำและให้รัฐบาลเข้าไปแก้ไขเพราะราคาที่ขายได้ต่ำ ไม่คุ้มต้นทุนการผลิตพืชผลที่เคยมีปัญหา เช่น ข้าว ถั่วเหลืองปาล์ม น้ำมัน กาแฟ ยางพารา พริกไทย หอมหัวใหญ่ และกระเทียม สิ่งที่รัฐบาลทำได้ เช่น จัดหาเงินมาก่อนหนึ่ง แล้วออกไปปรับซื้อพืชผลดังกล่าวบ้างเล็กน้อย หรือให้สถาบันการเงินออกรับจำนำหรือให้เงินกู้แก่เกษตรกร โดยเอาพืชผลจำนำไว้ เมื่อราคาสูงขึ้น จึงจะไถ่ถอนจำนำ แล้วขายและใช้หนี้เงินกู้ถ้าเป็นสินค้าที่ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ รัฐบาลก็อาจจะเร่งหาตลาดต่างประเทศ

2.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า คนในกลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกันและมีความขัดแย้งกันจึงทำให้มีปัญหาในการบริหารจัดการกลุ่ม และมีพัฒนาการยิ่งขึ้น หรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีขึ้นสิ่งขึ้นเหล่านี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มมีศักยภาพหรือไม่ กลุ่มที่มีศักยภาพ คือกลุ่มที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มและความต้องการของกลุ่ม ช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มที่ขาดศักยภาพ คือ กลุ่มที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่ม และสมาชิกได้ นำกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่ได้ตามกำหนด

3. กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่ม

3.1 การก่อตัวของเครือข่าย พบว่า ในสมัยก่อนก่อตั้งเป็นกลุ่มไม้ผลของตำบลลานสกา ต่อมาได้ขยายมาเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ของอำเภอลานสกา เมื่อปี พ.ศ. 2560 ต่อมาก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนได้ผลผลิตมังคุดให้กับสมาชิกกลุ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2561 ทุกคนส่วนใหญ่ที่เป็นสมาชิกก็มักจะเป็นชาวบ้านแถวนั้นคนในสมาชิกส่วนใหญ่ถ้าได้ผลผลิตมาก็มักจะนำผลผลิตมารวมกันที่ศูนย์การเรียนรู้เพื่อที่จะนำมังคุดมาคัดแยก และมีการประมูลราคากันภายในกลุ่มจึงทำให้เราได้จัดตั้งกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ขึ้นมา เพื่อเป็นผลดีกับชาวบ้านในชุมชนและผู้บริโภคที่ได้มาซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เสน่ห์ จามริก ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจชุมชนหมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตการบริโภค การจำหน่ายจ่ายแจกที่คนในท้องถิ่นชุมชนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำร่วมประโยชน์ของประชาชน และร่วมกันเป็นเจ้าของเศรษฐกิจชุมชนมีรากฐานมาจาก

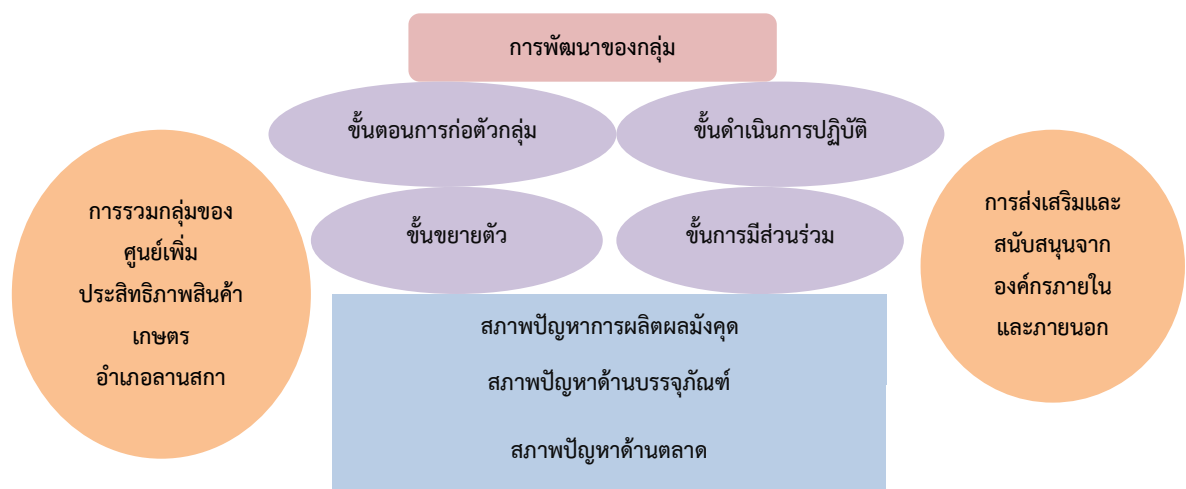
ศักยภาพของชุมชน ภูมิปัญญาของชุมชน หรือทุนในชุมชน เช่นทางวัฒนธรรม ทางประเพณี และทางสภาพภูมิประเทศความหลากหลายทางทรัพยากรที่มีอยู่ (เสนห์ จามริก, 2541)

3.2 การสร้างและพัฒนาเครือข่าย พบว่า มีการขยายสินค้าไปยังแหล่งสถานที่อื่น ๆ เพื่อให้มีคนเข้ามาซื้อและนำไปขายในสถานที่ต่าง ๆ ในแต่ละอำเภอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ไชยพันธุ์ ได้กล่าวถึง กลุ่มว่า กลุ่มมีฐานะเป็นองค์กรประชาชนเพราะกลุ่มเกิดจากการที่ประชาชนมีจิตสำนึก และตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบอยู่ในลักษณะที่ตนเองรู้สึกกว่าพวกตนเป็นผู้เสียเปรียบในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้าน เศรษฐกิจ สังคม หรือการเมืองก็ตาม และคิดว่าถ้าหากมีการปรับปรุงแก้ไขในระดับ (Degree) ของความเสียเปรียบดังกล่าว นั้นให้ลดน้อยลงด้วยวิธีการรวมกลุ่มกันขึ้นตามกิจกรรมที่ตนเองต้องการก็จะทำให้มีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง (กาญจนา ไชยพันธุ์, 2549)

3.3 การบริหารจัดการเครือข่าย พบว่า ให้ความสำคัญกับชาวบ้านที่มาสมัครและมีการวางแผนกับคนในกลุ่มและสร้างความเป็นระเบียบกับคนในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์ ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจชุมชนมีลักษณะสำคัญครบถ้วนเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของสมาชิกมีครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียง และตามความสามารถในการพึ่งตนเองตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนเป็นตัวของตัวเองมีพลวัต และสามารถที่จะอยู่รอดด้วยตนเองได้พัฒนาการของระบบทุนนิยม (ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์, 2540)

3.4 การขยายผลของเครือข่าย พบว่า การดำเนินในรูปแบบการผลิตมังคุดและส่งออกผลผลิตเพื่อขายต่อให้คนที่ต้องการซื้อผลผลิตจากผู้ประกอบการภายในกลุ่มที่ผลิตเพื่อส่งออกและทำอย่างจริงจังและทำเป็นรายได้เสริมให้แก่คนในชุมชนเพื่อให้มีรายได้เข้ามาในครอบครัวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช พันยาก เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษารูขี้อย่างบ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานีผลการศึกษา พบว่า ด้านการร่วมมือประสานงานกับชุมชน มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วัดในหมู่บ้าน สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอกุดข้าวปุ้น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีจุดประสงค์เพื่อของบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรมเพิ่มทักษะปฏิบัติในกระบวนการผลิต การตลาด การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และนำศึกษาดูงานแหล่งเศรษฐกิจชุมชนอื่น ๆ (นงนุช อุณนันต์, 2554)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

อธิบายได้ว่า ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกาเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สอนในเรื่องการผลิตมังคุดหรือผลไม้ของชุมชนส่วนใหญ่คนใน ตำบลลานสกา ได้ปลูกผลไม้ คือ มังคุด จนทำให้เกิดการก่อตัวของกลุ่มนี้ขึ้นมา เพื่อที่จะได้ผลิตผลไม้ให้ได้ดียิ่งขึ้นกลุ่มนี้สอนในเรื่องการปลูกผลไม้ในฤดูและการปลูกผลไม้นอกฤดู เพื่อที่จะให้ชุมชนของเราได้มีผลผลิตมากขึ้นและเพิ่มขึ้นและสามารถนำผลผลิตนั้นมาประมูลขายได้ ภายในกลุ่มศูนย์การเรียนรู้คนที่สามารถนำมาประเมินขายได้ต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มนี้เท่านั้น สมาชิกของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนที่อยู่ชาวบ้านแถวนี้การสมัครสมาชิกเป็นได้ง่าย ๆ คือ การที่เราเข้าไปและไปติดต่อสมัครได้เลย เพราะส่วนใหญ่เขามักจะรับสมัครเป็นสมาชิกอยู่แล้วสำหรับคนที่ทำอาชีพนี้กลุ่มผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะไปศึกษาเรื่องนี้

สรุปและข้อเสนอแนะ

พัฒนาการการเกิดกลุ่ม ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สอนในเรื่องการผลิตมังคุดหรือผลไม้ของชุมชนส่วนใหญ่คนใน ตำบลลานสกา ลานสกาได้ปลูกผลไม้ คือ มังคุด จนทำให้เกิดการก่อตัวของกลุ่มนี้ขึ้นมาเพื่อที่จะได้ผลิตผลไม้ให้ได้ดียิ่งขึ้นกลุ่มนี้สอนในเรื่องการปลูกผลไม้ในฤดูและการปลูกผลไม้ นอกฤดู เพื่อที่จะให้ชุมชนของเราได้มีผลผลิตมากขึ้นและเพิ่มขึ้นและสามารถนำผลผลิตนั้นมาประมูลขายได้ ภายในกลุ่มศูนย์การเรียนรู้คนที่สามารถนำมาประเมินขายได้ต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มนี้เท่านั้น สมาชิกของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนที่อยู่ชาวบ้านแถวนี้การสมัครสมาชิกเป็นได้ง่าย ๆ คือ การที่เราเข้าไปและไปติดต่อสมัครได้เลย เพราะส่วนใหญ่เขามักจะรับสมัครเป็นสมาชิกอยู่แล้วสำหรับคนที่ทำอาชีพนี้ ในสมัยก่อนก่อตั้งเป็นกลุ่มผลไม้ของตำบลลานสกาต่อมาก็ได้ขยายมาเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ของอำเภอลานสกา เมื่อปี พ.ศ. 2560 ต่อมาก็ได้พัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนได้ผลผลิตมังคุดให้กับสมาชิกกลุ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2561 ทุกคนส่วนใหญ่ที่เป็นสมาชิกก็มักจะเป็นชาวบ้านแถวนี้คนในสมาชิกส่วนใหญ่ถ้าได้ผลผลิตมากก็มักจะนำผลผลิตมารวมกันที่ศูนย์การเรียนรู้เพื่อที่จะนำมังคุดมาคัดแยกและมีการประมูลราคากันภายในกลุ่มจึงทำให้เราได้จัดตั้งกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ขึ้นมาเพื่อเป็นผลดีกับชาวบ้านในชุมชนและผู้บริโภคที่ได้มาซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ สภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อเสนอแนะต่อกลุ่ม ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มควรมีการประชาสัมพันธ์และโปรโมทผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตามสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดตลาดให้กว้างขึ้น ข้อเสนอแนะต่อชุมชน ให้มีการส่งเสริมในด้านการให้ความรู้แก่คนในชุมชนและในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อให้มีรายได้เสริมและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน องค์การบริหารส่วนตำบลลานสกาควรให้มีการจัดประชาสัมพันธ์ให้คนทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชนได้รู้จักผลผลิตมังคุดมากยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรอำเภอลานสกา หมู่ที่ 1 ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ไชยพันธุ์. (2549). กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.
- นงนุช อุณอนันต์. (2554). หลักการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- บัณฑิต อ่อนดำ. (2533). ทฤษฎีการพัฒนาชุมชน . กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์. (2540). เศรษฐกิจชุมชน : ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสน่ห์ จามริก. (2541). เศรษฐกิจพอเพียงในกระแสโลกาภิวัตน์ . กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการสิทธิ.

อรรถิพย์ เรืองกุล. (2547). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมืองกำแพงเพชร . ใน วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

**กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์
จังหวัดนครศรีธรรมราช***

**THE PROCESS OF BUILDING A LEARNING NETWORK IN A CASE STUDY
COMMUNITY MAI YARD FARM COMMUNITY ENTERPRISE**

วิชัยยุทธ ศรีช่วย

Wichaiyut Srichuai

ปฏิวดี จงจิตต์

Patiwat Jongjit

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: jittima_dam@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์มฯ 2) ศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์วิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์มฯ 3) ศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการการเกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ มี 4 ขั้นตอน 2) สภาพปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้ 1) ปัญหาการผลิตมีความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลส่งผลให้เกิดความอุดมสมบูรณ์น้อย ทำให้ผลผลิตของกระทือมีน้อย 2) ปัญหาบรรจุภัณฑ์ตัวบรรจุภัณฑ์ยังไม่มียี่ห้อบรรจุภายนอก อาจไม่ค่อยดึงดูดแก่ผู้บริโภคมากนัก หรืออาจจะทำให้ตัวผลิตภัณฑ์เกิดความเสียหายขึ้นได้ 3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์มมีบรรจุภัณฑ์ที่เจาะตลาดเข้าสู่วัยรุ่นเป็นไปได้ยาก และ 4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม คนในกลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน และมีความขัดแย้งกันจึงทำให้มีปัญหาในการบริหารจัดการกลุ่ม 3 กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ดังนี้ 1) ความพอประมาณ มีความพอดีที่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไปและไม่เบียดเบียนคนในกลุ่ม 2) ความมีเหตุผล มีการตัดสินใจที่ตรงไปตรงมาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกัน การเตรียมตัวให้พร้อมกับการรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ 4) การมีความรู้การที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการคัดแยกมังคุด 5) การมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์กับคนในกลุ่มและมีความสามัคคีในการทำงาน

คำสำคัญ: กลุ่มอาชีพ, ศูนย์การเรียนรู้, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การบริหารจัดการ

Abstract

The objectives of this research article are as follows: 1) To study the development of the Mai La Farm Community Enterprise Group. 2) To study the problem conditions of the Mai La Farm Community

Enterprise Center Group. 3) To study the management of the Mai La Farm Community Enterprise Group, Hin Tok Subdistrict, Ron Phibun District. Nakhon Si Thammarat Province. The researcher determined the research format to be qualitative research. The results of the research found that 1) The development of the community enterprise group has four steps. 2) Problem conditions of the Mai La Farm Community Enterprise Group, Hin Tok Sub-district, Ron Phibun District, Nakhon Si Thammarat Province as follows: 1) Production problems: There are changes in the seasons, resulting in low yield of products. As a result, the production of wild ginger is low. 2) Packaging problems: The packaging does not have an exterior box. It may not be very attractive to consumers, or it may cause damage to the product. 3) Marketing problems of Mai La Farm Community Enterprise Group have packaging that is difficult to engage in the youth market, and 4) Management problems of Mai La Farm Community Enterprise Group indicate that people in the group have different opinions and conflicts, which causes problems in group management. 3) Processes for creating a learning network in the Mai La Farm Community Enterprise Community are as follows: 1) Moderation: It implies not too much, not too little, and does not encroach people in the group; 2) Reasonableness: It implies straightforward decisions and reasonable decisions; 3) Self-immunity: It implies preparing oneself to embrace impacts and changes in various aspects; 4) The knowledge from learning about sorting mangosteen; 5) Morality: It implies being honest with people in the group and being harmonious at work.

Keywords: Occupation Group, Learning Center, Philosophy of Sufficiency Economy, Management

บทนำ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร และท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมพื้นที่อำเภออ่อนพิบูลย์เป็นพื้นที่อยู่กลางหุบเขาใหญ่โอบล้อมด้วยเขารามโรม, เขามาก และเขาวัง มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยสินแร่ ทำให้กระเทียมที่อำเภออ่อนพิบูลย์มีสรรพคุณที่มากคุณค่าและแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ เป็นพืชที่มีเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และสรรพคุณดีกว่าพื้นที่อื่นเนื่องจากในพื้นที่สวนของสมาชิกกลุ่มมีสมุนไพรกระเทียมที่ขึ้นโดยธรรมชาติ และที่ปลูกเสริมอยู่จำนวนมากเดิมกระเทียมชาวบ้านส่วนใหญ่นำมาประกอบอาหาร เช่น หน่ออ่อน หรือต้นอ่อนกระเทียมสามารถนำมาทำน้ำพริกแกงเผ็ด แกงไตปลา หรือนำไปต้มจิ้มกินกับน้ำพริกได้ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2550)

กลุ่มได้มีแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรกระเทียมโดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิต โดยเน้นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนา สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ปัจจุบัน นางณัญญา พันธ์แก้ว เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม (ปาริชาติ วลัยเสถียร , 2543)

วิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภออ่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ กระเทียม จนทำให้เกิดการก่อตัวของกลุ่มนี้ขึ้นมา กลุ่มนี้สอนในเรื่องการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิต โดยเน้นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนา สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน เพื่อที่จะให้ชุมชนของเราได้มีผลิตภัณฑ์มากขึ้นและเพิ่มขึ้น สามารถนำผลิตภัณฑ์นั้นมาประมวลขายได้ ภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม และบุคคลที่สามารถนำมาประเมินขายได้ต้องเป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์มเท่านั้น สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์มนี้ส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนที่อยู่ชาวบ้านภายในชุมชนไม้หลาการสมัครสมาชิกเป็นได้ง่าย ๆ คือการที่เราเข้าไปและไปติดต่อสมัครได้เลย เพราะส่วนใหญ่เขามักจะรับสมัครเป็นสมาชิกอยู่แล้วสำหรับคนที่ทำอาชีพนี้กลุ่มผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะไปศึกษาเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์วิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม
3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม

วิธีดำเนินการวิจัย

ด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งได้แก่ สมาชิกผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์มฯ จำนวน 4 คน อีกทั้งกำหนดผู้ให้ข้อมูลรอง ได้แก่ ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีจำนวน 7 คน

ด้านเครื่องมือใช้ในการวิจัย

1. เครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพเพื่อถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้กล้องถ่ายภาพในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย
2. บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการณ์ตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยใช้สายตา
3. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัยพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด
4. เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม
2. สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน
3. ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมถ่ายภาพประกอบ
4. รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง วิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า พัฒนาการเกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้น มีแผนผังประวัติศาสตร์ในปี พ.ศ. 2560 ขึ้นก่อตั้งของกลุ่มเริ่มจากการพูดคุยเรื่องปัญหาราคายางตกต่ำ รายได้ไม่เพียงพอ และอยากมีอาชีพเสริมในปี พ.ศ. 2560 - 2561 ขึ้นดำเนินการปฏิบัติ ได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มโดยวางแผน และกฎระเบียบของกลุ่ม วางแนวทางการทำงาน และเริ่มลงมือปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ พ.ศ. 2561 - 2563 ขึ้นการขยายตัวของกลุ่ม ได้รับการตอบรับ

จากลูกค้า จึงได้ขยายตัวเพิ่มการผลิตมากขึ้น พ.ศ. 2563 - ถึงปัจจุบัน ขั้นตอนความสามัคคี กลุ่มประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์กลุ่มมีความเข้มแข็ง

ขั้นก่อตัวของกลุ่ม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์มได้มีแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรกระทือโดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิต โดยเน้นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ปัจจุบัน นางณัฏฐา พันธ์แก้ว เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม

สรุปได้ขั้นก่อตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์มพบว่ามีวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มเพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร แปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร และท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม

ขั้นดำเนินการปฏิบัติ

ร่วมกันค้นหาข้อมูลและวางแผนร่วมกับกลุ่มเครือข่ายเน้นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และตรงตามความต้องการของท้องตลาดที่ต้องการนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายแก่บุคคลภายนอก

ภาพที่ 1 การโปรโมทเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์สมุนไพรกระทือ

ขั้นการขยายตัว

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้กับผลิตภัณฑ์ ให้ความหลากหลาย และน่าสนใจจากเดิมเพื่อเป็นการเจาะกลุ่มตลาด

ขั้นการมีส่วนร่วม

ได้มีการส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือในกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้เรียนรู้การทำผลผลิตมั่งคุดเพื่อสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกภายในกลุ่ม ทำให้สมาชิกมีรายได้เสริม และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า สภาพปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสภาพปัญหาการผลิต เป็นปัญหาการผลิต มีความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ส่งผลให้เกิดความอุดมสมบูรณ์น้อย ทำให้ผลผลิตของกระทือมีน้อย สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์ ปัญหาบรรจุภัณฑ์ตัวบรรจุภัณฑ์ยังไม่มีกล่องบรรจุภายนอก อาจไม่ค่อยดึงดูดแก่ผู้บริโภคมากนัก หรืออาจจะทำให้ตัวผลิตภัณฑ์เกิดความเสียหายขึ้นได้ สภาพปัญหาด้านการตลาด ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม

มีบรรจภัณฑ์ที่เจาะตลาดเข้าสู่วัยรุ่นเป็นไปได้อย่าง สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม ปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้เหลาฟาร์ม คนในกลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน และมีความขัดแย้งกันจึงทำให้มีปัญหาในการบริหารจัดการกลุ่ม

ภาพที่ 2 การพัฒนาบรรจภัณฑ์แปรรูปกระเทียม เพื่อสร้างความสนใจ ดึงดูดแก่ผู้บริโภค

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้เหลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีความพอดี ต้องรู้จักความพอประมาณไม่ผลิตสินค้ามากเกินไปและคนในกลุ่มจะต้องมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้ การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า สมาชิกในกลุ่มต้องใช้เหตุผลในการแบ่งหน้าที่ตามความถนัดของแต่ละคน ต้องมีการให้ความสำคัญกับคนในกลุ่มทุกคน ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ส่วนตัว การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า คนในกลุ่มจะต้องมีส่วนร่วมที่จะทำให้ชุมชนและกลุ่มนั้นมีความเข้มแข็ง จะต้องรู้จักวิธีการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นเพื่อความเข้มแข็งของทางกลุ่ม และต้องช่วยกันพัฒนาชุมชนและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ พบว่า สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องมีได้รับการอบรมเพื่อเป็นการเพิ่มความรู้และเป็นการพัฒนาตนเอง อีกทั้งผู้นำก็เป็นคนที่มีคุณภาพ ซึ่งมีการอบรม เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา จนทำให้ทางกลุ่มได้รับรางวัลพระราชทาน วิสาหกิจชุมชนต้นแบบ และการบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม พบว่า สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความซื่อสัตย์กับลูกค้าและกับสมาชิกในกลุ่มด้วยกันเองไม่เป็นคนที่ล็กเล้กขโมยน้อย ต้องมีการรับผิดชอบ และในหน้าที่ของตนเอง ไม่ทิ้งงานของตัวเองให้คนอื่นทำแทน และช่วยเหลือคนอื่น

ภาพที่ 3 การส่งเสริม การจัดแสดงสินค้า วิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม

อภิปรายผล

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์มได้มีแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรกระเทียมโดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิต โดยเน้นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ปัจจุบัน นางณัฏฐา พงษ์แก้ว เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปาริชาติ วลัยเสถียร เรื่อง กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กล่าวว่าขั้นตอนของกระบวนการที่เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนกระทั่งกลายเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกให้ตระหนักสิ่งที่เผชิญอยู่ เกิดแกนนำในการประสานความสนใจร่วมในการรวมกลุ่ม (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) อีกทั้ง การศึกษาของ บัณฑิต อ่อนดำ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบท กล่าวว่า ประสพการณ์จากโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในงานพัฒนา (SFPP) พบว่า กระบวนการกระตุ้นให้เกิดกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยนั้น ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมกลุ่ม (Pre Group Stage) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เกษตรกรตำบลเข้าไปสร้างความคุ้นเคย การยอมรับ และความไว้วางใจ จากชุมชนรวม (บัณฑิต อ่อนดำ, 2533) และงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน เรื่อง การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง พบว่า หลังจากที่บ้านเกาะมุกด์ได้รับความเสียหายจากคลื่นยักษ์สึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 และชุมชนได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการช่วยเหลือให้ตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริม (มยุรา ปะลาวัน, 2550) เนื่องจากรายได้จากการประมงซึ่งเป็นอาชีพหลักลดน้อยลง ปัจจัยภายในที่สนับสนุนการดำรงอยู่ของกลุ่ม ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มนั้นเกิดจากความต้องการของสมาชิกกลุ่มที่ต้องการมีรายได้เสริม และได้ลดจากการประสบภัยสึนามิเนื่องจากได้พบปะกันเมื่อมีการรวมกลุ่ม

สภาพปัญหาของกลุ่ม

ปัญหาการผลิต พบว่า ปัญหาการผลิต มีความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลส่งผลให้เกิดความอุดมสมบูรณ์น้อย ทำให้ผลผลิตของกระเทียมมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย เรืองกุล เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือที่ต้องอาศัยฝีมือและความชำนาญงาน และปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้า และการบริการ กลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยี วิชาการเข้ามาช่วย (อรทัย เรืองกุล, 2547) พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุสิทธิ์ ทองงาม เรื่อง การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลฉลอง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาด้านการจัดการกลุ่ม พบว่า กลุ่มขาดการ

จัดการกลุ่มที่เหมาะสมทั้งในด้านการจัดการกลุ่มขึ้นวางแผน การจัดการกลุ่ม ขึ้นการดำเนินงาน การจัดการกลุ่ม ขึ้นการติดตาม และประเมินผล ทำให้ขาดการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเงินสนับสนุนที่ได้รับไม่เพียงพอที่จะนำมาพัฒนากลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามที่ควรจะเป็น ปัญหาด้านการผลิต และการตลาด พบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการผลิตและการตลาด ส่งผลให้กลุ่มไม่สามารถเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้า และไม่สามารถก้าวเข้าสู่ระบบธุรกิจแบบเต็มรูป (สุสิทธิ์ ทองงาม, 2550) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน เรื่อง การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสมภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการกลุ่ม มีการบริหารจัดการด้านองค์กรแบบไม่เป็นทางการ กลุ่มมีผู้นำตามตำแหน่ง คือ ประธานกลุ่ม และผู้นำตามธรรมชาติ คือ รองประธาน โดยรองประธานทำหน้าที่บริหารจัดการเกือบทุกเรื่องของกลุ่มยกเว้นเรื่องการผลิต เพราะว่าการผลิตสินค้าของกลุ่มต้องใช้แรงงานจากสมาชิกหลายคนที่ต้องทำร่วมกัน (มยุรา ปะลาวัน, 2550) ผลได้ว่า ปัญหาการผลิตเกิดจากการขาดแคลนเงินทุนการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กทำในครัวเรือน หรือรวมกลุ่มผลิตมีเงินทุนน้อยเข้าไม่ถึงแหล่งสนับสนุนเงินปัญหาข้างต้นที่เกิดขึ้นมีสาเหตุจากผู้ผลิตทั้งหมด บางครั้งอาจเกิดจากตัวลูกค้าเองก็ได้ เนื่องจากไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ที่สั่งสินค้า

กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช การก่อตัวของกลุ่มได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการผลิต ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต ให้กลุ่มมีโอกาสขยายมีการกระจายสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้น ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง ให้ทุกคนในชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในการผลิต เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ เรื่อง การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา ตำบลลงสุวรรณ์ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่ม ด้านการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการด้านผลิต ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต การบริหารจัดการด้านการบริหารองค์กร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การบริหารจัดการด้านการเงิน และบัญชี ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงิน โครงสร้างเงินทุน การจัดทำบัญชีและงบประมาณการเงิน คือ การจัดทำบัญชีและงบการเงิน (รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ, 2550) พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัยย์ เรื่องกุล เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมือง กำแพงเพชร ผลการศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบ และแรงงานที่ใช้มีอยู่ในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์สามารถจำหน่ายในราคาถูก ทำให้สามารถแข่งขันในตลาด และเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จุดอ่อน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีความซ้ำซ้อนกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องตลาด มีเงินทุนน้อย ขาดการสนับสนุน ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการและการดำเนินงาน โอกาส ได้แก่ รัฐบาลให้การสนับสนุน และมีโครงการพัฒนาทางด้านการให้ความรู้ เทคโนโลยี ฯลฯ และให้การส่งเสริม การจัดงานแสดงสินค้าตามต่าง ๆ การคมนาคมที่มีเส้นทางคมนาคม ติดต่อดีสะดวก และเทคโนโลยี และการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันมีการพัฒนาขึ้นมาก จึงทำให้กลุ่มสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม (อรทัยย์ เรื่องกุล, 2547) พบว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์ เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจชุมชนมีลักษณะสำคัญครบถ้วนเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของสมาชิกมีครบถ้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียง และตามความสามารถในการพึ่งตนเองตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนเป็นตัวของตัวเองมีพลวัต และสามารถที่จะอยู่รอดด้วยตนเองได้พัฒนาการของระบบทุนนิยม (ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์, 2540) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช พันยาก เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน:

กรณีศึกษาธุรกิจผ้าก๊อบบัว บ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการร่วมมือประสานงานกับชุมชน มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วัดในหมู่บ้าน สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอกุดข้าวปุ้น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น ที่ทำการก้านัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านและมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีจุดประสงค์เพื่อของบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรม เพิ่มทักษะปฏิบัติในกระบวนการผลิต การตลาดการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และนำศึกษาดูงานแหล่งเศรษฐกิจชุมชนอื่น ๆ (นนุช พันยาก, 2549)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง วิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อเสนอแนะต่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้หลาฟาร์ม ตำบลหินตก อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรมีการสร้างเครือข่ายในชุมชน และในการตลาด กลุ่มควรมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตามสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดตลาดให้กว้างขึ้น ต่อชุมชนควรส่งเสริมให้คนในชุมชนเปิดการตลาดในชุมชน ทั้งนี้ข้อเสนอแนะนั้นสามารถเสนอได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหินตกควรมีการจัดประชาสัมพันธ์ให้คนทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชนได้รู้จักยาหม่องดอกกระถินมากยิ่งขึ้น และควรศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของยาหม่องดอกกระถิน หมู่ที่ 4 ตำบลหินตก อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2550). ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน เอกสารเผยแพร่. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นนุช พันยาก. (2549). เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาธุรกิจผ้าก๊อบบัว บ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- บัณฑิต อ่อนดำ. (2533). ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์. (2540). เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการ และเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มยุรา ปะลาวัน. (2550). การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสพภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษา กลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ. (2550). การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา ตำบลดงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุสิทธิ์ ทองงาม. (2550). การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- อรทิพย์ เรืองกุล. (2547). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมืองกำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

**การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง)***
**GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY
CASE STUDY BAN KHIRIWONG HERB HOUSE LEARNING CENTER (CURRY GROUP)**

ธนวรรณ มัชฌิมวงศ์

Tanawan Matchimwong

ชลธิชา นามรัตน์

Chonticha Namrat

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: jittima_dam@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 2) ศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) และ 3) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เครื่องบันทึกภาพ 2) แบบบันทึกการสังเกต 3) แบบสัมภาษณ์ และ 4) เครื่องบันทึกเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการลงสำรวจภาคสนาม และวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการการเกิดกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) พบว่า มี 4 ขั้นตอน คือ 1.1) ขั้นตอนตัวของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 1.2) ขั้นตอนการรวมตัวกันของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 1.3) ขั้นตอนการผลิตสินค้าภายในกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 1.4) ด้านขั้นตอนการบริหารจัดการกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 2) สภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) ดังนี้ 2.1) ปัญหาการผลิตศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 2.2) ปัญหาบรรจุภัณฑ์ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 2.3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 2.4) ปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 3) การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ 3.1) ความพอประมาณ 3.2) ความมีเหตุผล 3.3) การมีภูมิคุ้มกัน 3.4) การมีความรู้ 3.5) การมีคุณธรรม

คำสำคัญ: กลุ่มอาชีพ, ศูนย์การเรียนรู้, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การบริหารจัดการ

Abstract

The purposes of this research article are to 1) study the development of the herbal learning center of Ban Khiri Wong group (Curry paste group), 2) Study the problems within the

* Received 15 September 2021; Revised 8 October 2021; Accepted 14 October 2021

herbal learning center of Ban Khiri Wong group (Curry paste group), and 3) Study group management under the Philosophy of Sufficiency Economy. This research is qualitative research. There were five primary informants and three secondary informants. The research instruments included 1) a camera, 2) an observation form, 3) an interview form, and 4) a voice recorder. The researcher collected data by conducting field surveys and analyzed the data descriptively. The results of the research found that 1) The development of the herbal learning center of Ban Khiri Wong group (Curry paste group) found that there were four stages: 1.1) The formation stage of the herbal learning center of Ban Khiri Wong group (Curry paste group); 1.2) Process of gathering farmers into the herbal learning center of Ban Khiri Wong group (Curry paste group); 1.3) Product production process within the herbal learning center of Ban Khiri Wong group (Curry paste group); 1.4) Management process of the herbal learning center of Ban Khiri Wong group (Curry paste group). 2) Problems within the herbal learning center of Ban Khiri Wong group (Curry paste group) indicated as follows: 2.1) Production problems at herbal learning center of Ban Khiri Wong (Curry paste group); 2.2) Packaging problems at herbal learning center of Ban Khiri Wong (Curry paste group); 2.3) Marketing problems at the herbal learning center of Ban Khiri Wong group (Curry paste group); 2.4) Management problems at the herbal learning center of Ban Khiri Wong (Curry paste group). 3) Group management under the philosophy of sufficiency economy indicated as follows: 3.1) Moderation, 3.2) (Reasonableness, 3.3) Self-immunity, 3.4) Knowledgeableness, 3.5) Morality.

Keywords: Career Group, Learning Center, Philosophy of Sufficiency Economy, Management

บทนำ

ชุมชนบ้านคีรีวงมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมหลากหลายกิจกรรม เช่น กลุ่มทำผ้า มัดย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มสมุนไพร เป็นต้น ในการดำเนินงานได้มีการจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการ มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับกลุ่มอย่างชัดเจน มีการปรึกษาหารือ ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้กลุ่มมีความเหนียวแน่น มั่นคง กลุ่มเกิดความรักใคร่ สามัคคี มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน กิจกรรมที่ดำเนินการในแต่ละประเภท กลุ่มองค์กรจะเน้นผลผลิตที่ได้จากวัตถุดิบในชุมชนเป็นหลัก ด้วยวิถีชีวิตของชุมชนคีรีวงจะมีความสัมพันธ์กับป่า และสิ่งแวดล้อมที่สั่งสมมายาวนาน เช่น บรรพบุรุษมีการทำสวนสมรม มีการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ โดยชุมชนจากทรัพยากรที่มีอย่างอุดม สมบูรณ์เหล่านี้ชุมชนคิดว่าควรจะได้มีการนำวัตถุดิบจากธรรมชาติมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น กลุ่มหัตถกรรมจักสานคลุ้มมาใช้แปรรูปเป็นตะกร้า กระเป่า กระจาด เป็นต้น กลุ่มมัดย้อมสีธรรมชาติ นำใบไม้ เปลือกไม้ แก่นไม้ มาใช้ในการย้อมสีผ้า กลุ่มสมุนไพร นำเปลือกมังคุดมาทำสบู่ สมุนไพรเปลือก มังคุด เป็นต้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ผ่านมามีการกล่าวขานเป็นที่ยอมรับของชาวคีรีวง และผู้มาเยี่ยมเยือน ผลิตภัณฑ์ที่ปรากฏจำนวนไม่น้อยเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดจากบรรพบุรุษจนถึงรุ่นลูกหลาน เช่น การจักสานโต๊ะระ มาหาบผลไม้ลงจากภูเขา การทำหมากต้อมมาใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ อาหาร ขนม การนำ กะลามะพร้าวมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้สมัยใหม่ เช่น กระดุม สร้อยคอ เข็มขัด กระเป่า ต่างหู โคม ไฟ สามารถจำหน่ายได้แพร่หลาย ผลิตภัณฑ์ที่ปรากฏเหล่านี้เกิดจากการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่าง อำเภอเมือง ชุมชนคีรีวงสร้างจิตสำนึก ปลูกฝังวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ในการดำเนินชีวิตให้รักบ้านเกิด รักท้องถิ่น รักการให้บริการในการดำเนินกิจการบนพื้นฐานความคิดว่า “ทำโดยชุมชน ของชุมชน เพื่อชุมชน” กลุ่มบ้านสมุนไพร เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน มีการนำสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน

มาทำเป็นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติชนิดต่าง ๆ เช่น สบู่มั่งคุด สบู่ส้มแขก เทียนตะไคร้หอม เครื่องแกงใต้ ฯลฯ กลุ่มสมุนไพรมีรูปแบบ การดำเนินงานที่มีการติดต่อร้านค้าภายนอก และทำการตลาดเองทำให้อัตราการขายส่งผลิตภัณฑ์มีมากกว่ากลุ่มองค์กรอื่น ๆ

ผู้นำชุมชนของหมู่บ้านคีรีวง มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยการความมือกันในการพัฒนาชุมชน และศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ในหมู่บ้านคีรีวงให้สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้และเพื่อให้คนในชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ เริ่มต้นกลุ่มชาวบ้านที่ปลูกสมุนไพร แพทย์แผนไทย มีแนวคิดพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง โดยเริ่มจากฐานของครอบครัว ให้ทุกครอบครัวมีความเข้มแข็ง ด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง วัฒนธรรม ประเพณี โดยมีดำเนินการแรกคือเอาวัตถุดิบทางการเกษตรที่ทิ้งเปล่า มาสร้างมูลค่า นั่นคือการแปรรูปเปลือกมังคุดเป็นสบู่ แชมพู สมุนไพรเปลือกมังคุด ส้มแขก และสมุนไพรส่วนอื่น ๆ ที่สามารถนำมาสร้างรายได้

จากความเป็นมา และความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการเกิดกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ สภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ และการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง)
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง)
3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย อินเทอร์เน็ต บทความ ตำรา และคัดสำเนาจากรายงานการวิจัยหรือบทความตามเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) คัดเลือกแบบเจาะจง โดยมีขั้นตอนของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาข้อมูลด้านการประกอบการวิสาหกิจชุมชน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ตัวแทนผู้ผลิตเครื่องแกงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3 คน 2) ตัวแทนจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 3 คน 3) ตัวแทนของกลุ่มผู้สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 คน และ 4) ผู้นำกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1 คน จำนวนทั้งหมด 9 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง คือ 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการผลิตเครื่องแกงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการตลาดภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน และ 3) เป็นผู้เชี่ยวชาญที่เป็นบุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โดยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน จำนวน 9 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงและครอบคลุมเนื้อหา (ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านข้อมูลเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของงานวิจัย คือ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 5 คน และได้หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.95 และจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาการการเกิดกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้าน

สมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) และ 3) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพร (กลุ่มเครื่องแกง)

3. การเก็บข้อมูล คือ ผู้วิจัยเก็บแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยแบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 สร้างเครื่องมือและเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์ โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมถ่ายภาพประกอบ และระยะที่ 3 รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล คือ เชิงคุณภาพด้วยสถิติคำร้อยละ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นภาพรวมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง)

1.1 ขึ้นก่อตัวของกลุ่ม พบว่า ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) มีขึ้นก่อตัวของกลุ่มเริ่มจากการที่ นายสนธยา ชำนะ เป็นผู้นำกลุ่มโดยมีแนวคิดที่เห็นว่าการก่อตั้งกลุ่มในชุมชน และก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี พ.ศ. 2542 ต่อได้มีการพูดคุยถึงปัญหาเงินในครอบครัวไม่พอใช้ อยากมีทำอะไรทำเพื่อเสริมรายได้ในครอบครัวและในชุมชนมีสมุนไพรที่ใช้ในการทำเครื่องแกงอยู่จำนวนมากทางกลุ่มจึงเพิ่มการผลิตเครื่องแกงขึ้นมาในปี พ.ศ. 2563 เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนและผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ

1.2 ขึ้นดำเนินการปฏิบัติ พบว่า ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) ขึ้นดำเนินการปฏิบัติหลังจากที่พูดคุยร่วมกัน จึงได้มีการรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่ม ในปี พ.ศ. 2542 แล้วมีการวางแผนวางกฎระเบียบ และวางแผนแนวทางในการทำงานของกลุ่ม รวมกลุ่มกันทำเครื่องแกง โดยวางแผนแนวทางการทำงานแยกตามที่หน้าการปฏิบัติงาน

1.3 ขึ้นการขยายตัว พบว่า ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) มีขึ้นการขยายตัวเมื่อรวมกลุ่มแล้ว เริ่มทำเครื่องแกง ได้รับการตอบรับจากลูกค้า จึงได้มีการขยายตัว โดยเพิ่มการผลิตเพิ่มขึ้น มีลูกค้ามาซื้อในจำนวนที่มากขึ้น และมีการส่งขายในพื้นที่ต่างจังหวัดทางกลุ่มจึงมีการผลิตที่มากขึ้นในแต่ละอาทิตย์เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า

2. สภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง)

2.1 สภาพปัญหาของกลุ่ม ด้านปัญหาการผลิต พบว่า ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิตเนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัย ทำให้ผลิตออกมาช้า นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งในบางช่วงขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ทำให้ต้องซื้อวัตถุดิบในราคาที่แพง และอากาศชื้นทำให้พริกแห้งขึ้นราได้

2.2 สภาพปัญหาบรรจุภัณฑ์เครื่องแกงทางกลุ่มยังไม่สวยงาม ฉลากไม่มีการแยกสีตามชนิดของเครื่องแกง และข้อมูลบนฉลากมีขนาดตัวหนังสือที่ค่อนข้างเล็ก

2.3 สภาพปัญหาด้านการตลาดของเครื่องแกงทางกลุ่มมีเพียงการวางขายแค่ที่ศูนย์สมุนไพรบ้านคีรีวงและการขายส่งตามออเดอร์ที่สั่งมาทางออนไลน์ และราคาจะไม่คงที่ในบางช่วงเพราะวัตถุดิบมีราคาสูง

3. การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพร (กลุ่มเครื่องแกง)

3.1 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีความพอดี ต้องรู้จักความพอประมาณไม่ผลิตสินค้ามากเกินไป และคนในกลุ่มจะต้องมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้

3.2 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า สมาชิกในกลุ่มต้องใช้เหตุผลในการแบ่งหน้าที่ตามความถนัดของแต่ละคน ต้องมีการให้ความสำคัญกับคนในกลุ่มทุกคน ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ส่วนตัว

3.3 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า คนในกลุ่มจะต้องมีส่วนร่วมที่จะทำให้ชุมชนและกลุ่มนั้นมีความเข้มแข็ง จะต้องรู้จักวิธีการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นเพื่อความเข้มแข็งของทางกลุ่ม และต้องช่วยกันพัฒนาชุมชน และชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

3.4 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ พบว่า สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องมีการอบรมเพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ และเป็นการพัฒนาตนเอง อีกทั้งผู้นำก็เป็นคนที่มีคุณภาพ ซึ่งมีการอบรม เรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา จนทำให้ทางกลุ่มได้รับรางวัลพระราชทาน วิสาหกิจชุมชนต้นแบบ

3.5 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม พบว่า สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความซื่อสัตย์กับลูกค้า และกับสมาชิกในกลุ่มด้วยกันเอง ไม่เป็นคนที่ลัทธิเล่ห์เหลี่ยมน้อย ต้องมีการรับผิดชอบ และในหน้าที่ของตนเองไม่ทิ้งงานของตัวเองให้คนอื่นทำแทน และช่วยเหลือคนอื่น

อภิปรายผล

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่ม 1) ขั้นตอนตัวของกลุ่มพบว่า ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านศรีวัง (กลุ่มเครื่องแกง) มีขั้นตอนตัวของกลุ่มเริ่มจากการที่ นายสนธยา ชำนะ เป็นผู้นำกลุ่มโดยมีแนวคิดที่เห็นว่าการก่อตั้งกลุ่มในชุมชน และก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี พ.ศ. 2542 ต่อได้มีการพูดคุยถึงปัญหาเงินในครอบครัวไม่พอใช้ อยากมีอะไรทำเพื่อเสริมรายได้ในครอบครัวและในชุมชนมีสมุนไพรที่ใช้ในการทำเครื่องแกงอยู่จำนวนมากทางกลุ่มจึงเพิ่มการผลิตเครื่องแกงขึ้นมาในปี พ.ศ. 2563 เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนและผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ วลัยเสถียร เรื่อง กระบวนการ และเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กล่าวว่าขั้นตอนตัวของกลุ่มที่เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนกระทั่งกลายเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกให้ตระหนักถึงสิ่งที่เผชิญอยู่ เกิดแกนนำในการประสานความสนใจร่วมในการรวมกลุ่ม (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) พบว่า สอดคล้องกับการศึกษาของบัณฑิต อ่อนดำ เรื่อง ยุทธศาสตร์ การพัฒนาชนบท กล่าวว่า ประสพการณ์จากโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในงานพัฒนา (SFPP) พบว่า กระบวนการกระตุ้นให้เกิดกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 การเตรียมกลุ่ม (pre group stage) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เกษตรกรตำบลเข้าไปสร้างความคุ้นเคย การยอมรับ และความไว้วางใจ จากชุมชน 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ พบว่า ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านศรีวัง (กลุ่มเครื่องแกง) มีขั้นตอนการปฏิบัติหลังจากที่พูดคุยร่วมกัน จึงได้มีการรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่ม ในปี พ.ศ. 2542 แล้วมีการวางแผน วางกฎระเบียบ และวางแผนแนวทางในการทำงานของกลุ่ม รวมกลุ่มกันทำเครื่องแกง โดยวางแผนการทำงาน (บัณฑิต อ่อนดำ, 2533) แยกตามทีหน้าการปฏิบัติงานงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ วลัยเสถียร เรื่อง กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กล่าวว่า การปฏิบัติงานเป็นกลุ่มสมาชิกกลุ่มจะมีโอกาสคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกันประสานงานกัน และทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพผลผลิตทั้งหลายทั้งในโลกปัจจุบันนี้เป็นผลงานของกลุ่มคนแทบทั้งสิ้น กลุ่มจึงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานอย่างมาก 3) ขั้นตอนการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านศรีวัง (กลุ่มเครื่องแกง) มีขั้นตอนการขยายตัวเมื่อรวมกลุ่มแล้ว เริ่มทำเครื่องแกง ได้รับการตอบรับจากลูกค้า จึงได้มีการขยายตัว โดยเพิ่มการผลิตเพิ่มขึ้น มีลูกค้ามาซื้อในจำนวนที่มากขึ้น และมีการส่งขายในพื้นที่ต่างจังหวัดทางกลุ่มจึงมีการผลิตที่มากขึ้นในแต่ละอาทิตย์เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มลูกค้า (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ วลัยเสถียร เรื่อง กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กล่าวว่า ขั้นตอนการขยายตัว การเจริญเติบโต และการขยายกิจกรรมของกลุ่ม ระดมทรัพยากรจากภายใน และภายนอกชุมชนใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกัน และกันในการสร้างเครือข่ายของกลุ่ม (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543)

2. สภาพปัญหาของกลุ่ม 1) ปัญหาการผลิต พบว่า ทางกลุ่มมีปัญหาในด้านการผลิตเนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ไม่มีความทันสมัย ทำให้ผลิตออกมาช้า นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ซึ่งในบางช่วงขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ทำให้ต้องซื้อวัตถุดิบในราคาที่แพง และอากาศชื้นทำให้พริกแห้งขึ้นราได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ อรทิพย์ เรืองกุล เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือที่ต้องอาศัยฝีมือ และความชำนาญงาน และปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้า และการบริการ กลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยี วิชาการเข้ามาช่วย (อรทิพย์ เรืองกุล, 2547) พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิพร ทองงาม เรื่อง การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลฉลอง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาด้านการจัดการกลุ่ม พบว่า กลุ่มขาดการจัดการกลุ่มที่เหมาะสมทั้งในด้านการจัดการกลุ่มขึ้นวางแผน การจัดการกลุ่มขึ้นการดำเนินงาน การจัดการกลุ่มขึ้นการติดตาม และประเมินผล ทำให้ขาดการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเงินสนับสนุนที่ได้รับไม่เพียงพอที่จะนำมาพัฒนากลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามที่ควรจะเป็น ปัญหาด้านการผลิต และการตลาด พบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการผลิต และการตลาด ส่งผลให้กลุ่มไม่สามารถเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้า และไม่สามารถก้าวเข้าสู่ระบบธุรกิจแบบเต็มรูป (สุธิพร ทองงาม, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ เฟื่องอารมณ์ เรื่อง บรรจุภัณฑ์กับการส่งออก กล่าวว่า บรรจุภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขั้นตอนหลักในการดึงดูด หรือเรียกความสนใจจากผู้บริโภค โดยเฉพาะปัจจุบันที่การผลิตสินค้าหรือบริการให้ความสำคัญกับผู้บริโภค (Consumer Oriented) บรรจุภัณฑ์หมายถึงวัสดุใด ๆ ที่นำมาใช้สำหรับห่อหุ้มป้องกันลำเลียง จัดส่ง และนำเสนอสินค้าตั้งแต่วัตถุดิบถึงสินค้าที่ผ่านการผลิตตั้งแต่ผู้ผลิตถึงผู้ใช้ หรือผู้บริโภคโดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้น (สมพงษ์ เฟื่องอารมณ์, 2550)

ด้านการป้องกัน หรือรักษาผลิตภัณฑ์ให้คงสภาพตลอดจนมีคุณภาพใกล้เคียงกับเมื่อแรกผลิตให้มากที่สุด พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำนาย อภิปรัชญาสกุล เรื่อง โลจิสติกส์ และการจัดการซัพพลายเชน กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวลูกค้า หรือผู้บริโภคคนสุดท้ายนั้นไม่ได้ให้ความสนใจ และไม่ถือว่าเป็นสาระสำคัญทำให้ผู้ผลิตสามารถดำเนินการเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ที่มีหน้าที่ของโลจิสติกส์ได้อย่างเต็มที่ หน้าที่ด้านโลจิสติกส์ของบรรจุภัณฑ์ ประกอบด้วย การใช้เป็นภาชนะบรรจุสินค้า การใช้ป้องกันสินค้า การใช้แบ่งสินค้า การใช้รวบรวมสินค้า การใช้เพิ่มความสะดวกในงานโลจิสติกส์ และการใช้ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวมีส่วนอย่างมากในการสนับสนุนองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ในการทำงานการเอาใจใส่ หน้าที่ของบรรจุภัณฑ์ด้านนี้ต้องเริ่มตั้งแต่การออกแบบที่ดีส่งผลให้การทำงานเกิดความสะดวก และประหยัดต้นทุนอย่างคาดไม่ถึง (คำนาย อภิปรัชญาสกุล, 2546) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชิต ทิณบุตร เรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ กล่าวว่า วัฏจักรบรรจุภัณฑ์เรามากขึ้นถึงสาระสำคัญทางด้านการตลาดที่ส่งผลต่อผู้บริโภคสินค้าคนสุดท้าย เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ลูกค้า การจูงใจ ให้ผู้บริโภคสนใจในผลิตภัณฑ์ การทำให้ผู้บริโภคใช้สอยได้สะดวก และอื่น ๆ อีกมาก นักธุรกิจมักให้ความสนใจกับบรรจุภัณฑ์ในด้านนี้ค่อนข้างมาก และหลายแห่งแทบจะลืมเลือนหรือไม่ใส่ใจกับภาระหน้าที่ที่สำคัญของบรรจุภัณฑ์อีกด้านหนึ่งไป อภิปรายผลได้ว่าปัญหาในบรรจุภัณฑ์เครื่องแกงทางกลุ่มยังไม่สวยงาม ฉลากไม่มีการแยกสีตามชนิดของเครื่องแกง และข้อมูลบนฉลากมีขนาดตัวหนังสือที่ค่อนข้างเล็กจึงต้องมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ 3) สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า สภาพปัญหาด้านการตลาดของเครื่องแกงทางกลุ่มมีเพียงการวางขายแค่ที่ศูนย์สมุนไพรบ้านศรีวังและการขายส่งตามออเดอร์ที่สั่งมาทางออนไลน์ และราคาจะไม่คงที่ในบางช่วงเพราะวัตถุดิบมีราคาสูง (ประชิต ทิณบุตร, 2531) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพล กาญจนธัญรัตน์ เรื่อง กลยุทธ์การคงอยู่ของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในจังหวัดชลบุรี ได้กล่าวว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ประจำทุกปีก็คือ ราคาพืชผักต่ำ และให้รัฐบาลเข้าไปแก้ไขเพราะราคาที่ขายได้ต่ำ ไม่คุ้มต้นทุนการผลิตพืชผลที่เคยมีปัญหา เช่น ข้าว ถั่วเหลือง ปาล์มน้ำมัน กาแฟ ยางพารา พริกไทย หอมหัวใหญ่ และกระเทียม สิ่งที่รัฐบาลทำได้ เช่น จัดหาเงินมาก่อนหน้า แล้วออกไปรับซื้อพืชผลดังกล่าวบ้างเล็กน้อย หรือให้สถาบันการเงินออกรับจำนำ หรือให้เงินกู้แก่เกษตรกร โดยเอาพืชผลจำนำไว้ เมื่อราคาสูงขึ้นจึงจะไถ่ถอนจำนำ แล้วขาย และใช้หนี้ เงินกู้ ถ้าเป็นสินค้าที่ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ รัฐบาลก็อาจจะเร่งหาตลาดต่างประเทศ (อธิพล กาญจนธัญรัตน์, 2554) พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ

เรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภค ได้กล่าวว่า ผู้ผลิต และผู้บริโภคอยู่ห่างไกลกัน อยู่คนละจังหวัด คนละภูมิภาค หรือคนละประเทศสินค้าผู้บริโภคต้องการแม้จะเป็นสินค้าประเภทเดียวกัน

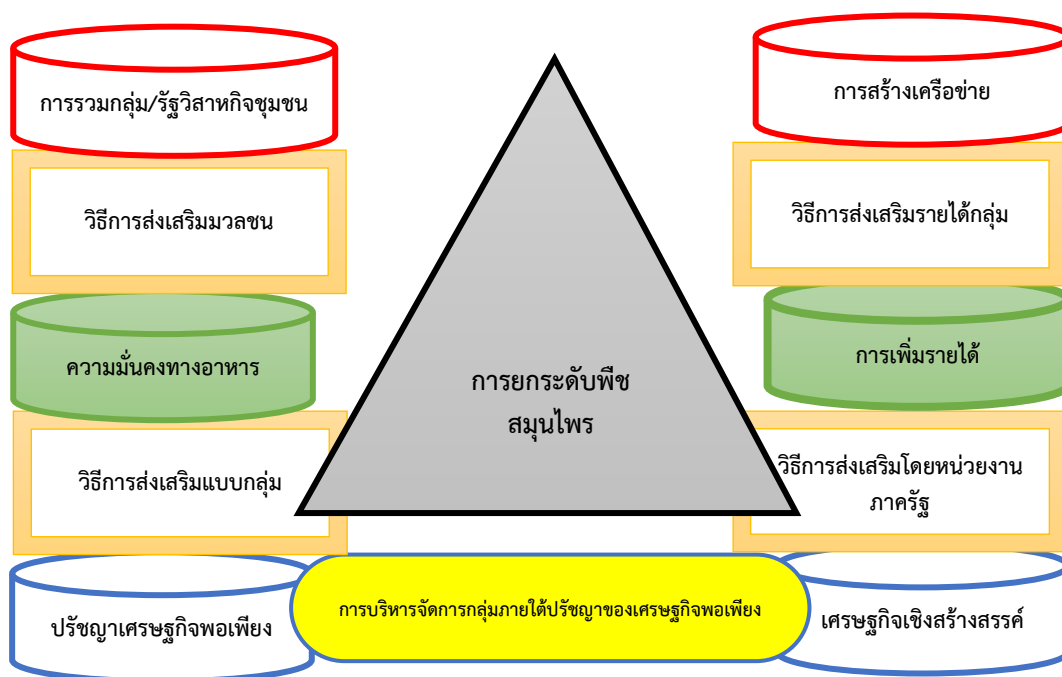
ปัจจุบันลักษณะสินค้าเปลี่ยนแปลงไป และเปลี่ยนตลอดเวลา แต่ผู้บริโภคต้องการตลอดทั้งปี คือ ผู้บริโภคสามารถซื้อหาจากร้านขายปลีกทุกวันตลอดปี จะซื้อเวลาใดก็ได้ ทำอย่างไรจึงจะจัดหาสินค้าและบริการประเภทอาหาร ซึ่งผลิตโดยผู้ผลิต และอยู่ห่างจากผู้บริโภค ในรูปแบบ และลักษณะสินค้า และในช่วงระยะเวลาที่ผู้บริโภคต้องการ นี่คือการหาหนทางของการตลาดสินค้าเกษตร การตลาด จึงหมายถึง การดำเนินการทุกชนิดในการนำสินค้าและบริการจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคคำอธิบายข้างต้นอาจทำให้มองเห็นว่า การตลาดทำหน้าที่ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2538) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชนก เจริญสุข, และคณะ เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อสินค้าที่ศูนย์การค้าเทอร์มินอล หนึ่งวัน ได้กล่าวว่า ปัญหาดังกล่าว หรือปัญหาการตลาดจะไม่มีถ้าผลิตสินค้าขึ้นมาเพื่อบริโภคเอง หรือผู้ผลิตที่อาศัยในหมู่บ้านเดียวกัน จะผลิตสินค้าขึ้นมาแล้วแลกเปลี่ยนกัน เพราะทราบว่าต้องการสินค้าอะไร ก็ผลิตสินค้านั้นขึ้นมา บางอย่างถ้าผลิตไม่ได้ก็สามารถเอาของที่ผลิตได้มากไปแลกเปลี่ยนกับเพื่อนบ้านได้ แต่ภาวะเศรษฐกิจ และสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปทำให้ไม่อาจปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคเอง หรือแลกเปลี่ยนระหว่างเพื่อนบ้าน อภิปรายผลได้ว่า ปัญหาในการตลาดของเครื่องแกงทางกลุ่มมีเพียงการวางขายแค่ที่ศูนย์สมุนไพรบ้านศรีวัง และการขายส่งตามออเดอร์ที่สั่งมาทางออนไลน์ และราคาไม่มีความมั่นคงในช่วง (ขวัญชนก เจริญสุข และคณะ, 2555)

3. การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่ม 1) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ พบว่า ในการทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะต้องมีความพอดี ต้องรู้จักความพอประมาณไม่ผลิตสินค้ามากเกินไป และคนในกลุ่มจะต้องมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ เรื่อง การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา ตำบลดงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่ม ด้านการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการด้านผลิต ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต การบริหารจัดการด้านการบริหารองค์กร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การบริหารจัดการด้านการเงิน และบัญชี ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงิน โครงสร้างเงินทุน การจัดทำบัญชีและงบประมาณการเงิน คือ การจัดทำบัญชีและงบการเงิน (รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ, 2550) พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทิพย์ เรืองกุล เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบ และแรงงานที่ใช้มีอยู่ในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์สามารถจำหน่ายในราคาถูก ทำให้สามารถแข่งขันในตลาด และเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จุดอ่อน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีความซ้ำซ้อนกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องตลาด มีเงินทุนน้อยขาดการสนับสนุน ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการและการดำเนินงาน โอกาส ได้แก่ รัฐบาลให้การสนับสนุน และมีโครงการพัฒนาทางด้านการให้ความรู้ เทคโนโลยี ฯลฯ และให้การส่งเสริม การจัดงานแสดงสินค้าตามต่าง ๆ การคมนาคมที่มีเส้นทางคมนาคม ติดต่อดีสะดวก และเทคโนโลยี และการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันมีการพัฒนาขึ้นมาก จึงทำให้กลุ่มสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม (อรทิพย์ เรืองกุล, 2547) พบว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ ประทีป วีระพัฒน์นิรันดร์ เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจชุมชนมีลักษณะสำคัญ ครอบคลุมเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของสมาชิกมีครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เป็นปัจจัยสำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียง และตามความสามารถในการพึ่งตนเองตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนเป็นตัวของตัวเองมีพลวัต และสามารถที่จะอยู่รอดด้วยตนเองได้พัฒนาการของระบบทุนนิยม (ประทีป วีระพัฒน์นิรันดร์, 2540) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช พันยาก เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาธุรกิจผ้ากาบบัว บ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการร่วมมือประสานงานกับชุมชน

มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วัดในหมู่บ้าน สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอกุดข้าวปุ้น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีจุดประสงค์เพื่อของบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรมเพิ่มทักษะปฏิบัติในกระบวนการผลิต การตลาดการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และนำศึกษาดูงานแหล่งเศรษฐกิจชุมชนอื่น ๆ อภิปรายผลได้ว่า การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิต ให้กลุ่มมีโอกาสขยายมีการกระจายสินค้าให้กว้างขวางมากขึ้น 2) การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า สมาชิกในกลุ่มต้องใช้เหตุผลในการแบ่งหน้าที่ตามความถนัดของแต่ละคน ต้องมีการให้ความสำคัญกับคนในกลุ่มทุกคน ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ส่วนตัว (นงนุช พันยาก, 2549)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ การทำเครื่องแกงมีสูตรที่มากมายหลากหลายซึ่งมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่ กล่าวคือ การทำเครื่องแกงของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่สืบทอดกันมาในแต่ละพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งในการศึกษานี้ก็ทำให้ทางผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการทำเครื่องแกงสูตรโบราณของพื้นที่ชุมชนบ้านศิรีวง ที่แตกต่างจากที่อื่น คือ ทางสูตรของกลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิรีวงนั้นจะเป็นเครื่องแกงแบบหยาบ ๆ จะเน้นตะไคร้ และเครื่องเทศสำหรับเครื่องแกง อีกทั้งในสูตรนี้จะไม่ใส่กะปิลงไปผสมในเครื่องแกงทันที แต่จะใส่กะปิในตอนท้าย ๆ ทั้งนี้ยังทำให้ทางผู้วิจัยได้รับรู้ถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในด้านแนวทางในการพัฒนาอาชีพ การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน และทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากอดีต อีกทั้งยังสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย

ภาพที่ 9 การยกระดับพืชสมุนไพรภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พบว่า พัฒนาการการเกิดกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพร่บ้านศิรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) พบว่า มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการเกิดกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพร่บ้านศิรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 2) ขั้นตอนการ

รวมตัวกันของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 3) ขั้นตอนการผลิตสินค้าภายในกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 4) ด้านขั้นตอนการบริหารจัดการกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) สำหรับสภาพปัญหาของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) ได้แก่ 1) ปัญหาการผลิตศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 2) ปัญหาบรรจุภัณฑ์ศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 4) ปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) และการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีพร้อมรับอุปสรรคและผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ 4) การมีความรู้รอบด้าน และการมีคุณธรรมประกอบการเสมอ 1) ข้อเสนอแนะต่อศูนย์การเรียนรู้บ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง (กลุ่มเครื่องแกง) 1) ควรมีการขยายตัวด้านการตลาดให้กว้างขวางขึ้น 2) กลุ่มควรมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตามสื่อต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการเปิดตลาดให้กว้างขึ้น 3) ควรจัดศูนย์อบรมอาชีพให้กับบุคคลภายนอกโดยไม่มีค่าบริการ เพื่อเป็นการช่วยเหลือบุคคลที่ยากมีรายได้เสริมได้มีความรู้ในการสร้างอาชีพ 2) ข้อเสนอแนะต่อชุมชน 1) ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรู้ในเรื่องกระบวนการสร้างตัวตนในการตลาดให้มากขึ้น 2) ส่งเสริมให้คนในชุมชนเปิดการตลาดในชุมชน 3) ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีการปลูกขมิ้นและตะไคร้ให้มากขึ้นเนื่องจากการซื้อของนอกชุมชนทำให้มีราคาแพงกว่าของในชุมชนตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชนก เจริญสุข และคณะ. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อสินค้าที่ศูนย์การค้าเทอร์มินอลทเว็นตีวัน. เรียกใช้เมื่อ 21 มีนาคม 2564 จาก <http://thaiejournal.com/journal/2555volumes2/Kwanchanok.pdf>
- คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2546). โลจิสติกส์ และการจัดการซัพพลายเชน. กรุงเทพมหานคร: นัฎพร.
- ธีรพล กาญจนธัญรัตน์. (2554). กลยุทธ์การคงอยู่ของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในจังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นงนุช พันยาก. (2549). เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาธุรกิจผ้าก๊วยบ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- บัณฑิต อ่อนดำ. (2533). ยุทธศาสตร์การพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประชิด ทิณบุตร. (2531). การออกแบบบรรจุภัณฑ์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ประทีป วีระพัฒนนิรันดร์. (2540). เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการ และเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- รุ่งทิพย์ เสมอเชื้อ. (2550). การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพไม้กวาดลายดอกแก้ว: กรณีศึกษา ตำบลดงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. ใน การศึกษาอิสระบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2538). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพงษ์ เพื่องอารมณ์. (2550). บรรจุภัณฑ์กับการส่งออก. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- สุสิทธิ์ ทองงาม. (2550). การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลคลอง อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

อรทัย เรืองกุล. (2547). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมืองกำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

**การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา กลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนา
แหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม***
**GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY
CASE STUDY: NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE HANDICRAFT GROUP
ORGANIZED THE PROJECT "PROMOTE AND DEVELOP LEARNING RESOURCES
CITY OF ARTS - CITY OF HANDICRAFTS" CULTURAL TOURISM**

ชนากานต์ จันทร์ศรีนาค

Chanakan Jansrinak

นภาพร สุวรรณศฤงคาร

Napaporn Suwansaruengkan

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

เมธาวรินทร์ จำนงค์ธรรม

Matawarin Jamnongtham

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: chanakan.j12@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา การศึกษาเรื่อง กลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) เครื่องบันทึกภาพ 2) บันทึกการสังเกต 3) แบบสัมภาษณ์ และ 4) เครื่องบันทึกเสียง

ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการการเกิดกลุ่ม กลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” พบว่า มี 4 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นตอนตัวของกลุ่มกลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร 2) ขั้นตอนการปฏิบัติของกลุ่มแหล่งเรียนรู้ 3) ขั้นตอนการขยายตัวกลุ่มแหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านขั้นตอนการมีส่วนร่วมกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแหล่งเรียนรู้ 2) สภาพปัญหาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าบาติก บ้านรักเฉลิมพระเกียรติ ดังนี้ 1) ปัญหาการผลิต กลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” 2) ปัญหาการตลาดการผลิต กลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” 3) ปัญหา

ด้านปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” 3) การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ดังนี้ 1) ความพอประมาณการทำ กลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร

* Received 19 September 2021; Revised 12 October 2021; Accepted 16 October 2021

“นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ความมีเหตุผลกลุ่มแหล่งเรียนเมืองหัตถกรรม 3) การมีภูมิคุ้มกันในกลุ่มแหล่งเรียนรู้ 4) การมีความรู้ในกลุ่มแหล่งเรียนรู้

คำสำคัญ: ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา, ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้, ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

The purpose of this study is to study the development for the formation of the Nakhon City Nielloware Learning Resources Group for "Nakhon Handicrafts" with the project "Promotion and Development of Learning Resources for City of Arts - City of Handicrafts" for cultural tourism of Nakhon Si Thammarat Province. This research employed a descriptive method. The study of the Learning Resources Group utilized research tools as follows: 1) A camera, 2) Observation records, 3) Interview forms, and 4) An audio recorder for data collection. The results of the research found that 1) The development for the formation of the Nakhon City Nielloware Learning Resources Group for "Nakhon Handicrafts" found that there were four stages: 1) The formation stage of the Nakhon City Nielloware Learning Resources Group; 2) The practice stage of the Learning Resources Group; 3) The expansion stage of the Learning Resources Group; 4) The participation stage in the Learning Resources Group. 2) Problem conditions of the Batik clothes-making community enterprise group of Ban Rak Chaloe Phra Kiat indicated as follows: 1) Production problems of Nakhon City Nielloware Learning Resources Group for "Nakhon Handicrafts" with the project "Promotion and Development of Learning Resources for City of Arts - City of Handicrafts"; 2) Problems in terms of marketing and production of Nakhon City Nielloware Learning Resources Group for "Nakhon Handicrafts" with the project "Promotion and Development of Learning Resources for City of Arts - City of Handicrafts"; 3) Problems in terms of management of the Nakhon City Nielloware Learning Resource Group for "Nakhon Handicrafts" with the project "Promotion and Development of Learning Resources for City of Arts - City of Handicrafts." 3) Group management under the Philosophy of Sufficiency Economy with a case study of Nakhon City Nielloware Learning Resources Group for "Nakhon Handicrafts" with the project "Promotion and Development of Learning Resources for City of Arts - City of Handicrafts" indicated as follows: 1) Moderation in conducting Nakhon City Nielloware Learning Resources Group for "Nakhon Handicrafts" with the project "Promotion and Development of Learning Resources; 2) Reasonableness in the City of Handicrafts Learning Resource Group; 3) Self-immunity of the Learning Resources Group; 4) Knowledgeableness in the Learning Resources Group.

Keywords: Case Study of Philosophy of Sufficiency Economy, Promotion and Development of Learning Resources, Cultural Tourism

บทนำ

เมื่อเหตุการณ์เป็นดังที่กล่าวมาแล้วนั้นประกอบกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบันที่ทำให้กระแสดความนิยมที่มีต่องานเครื่องถมนครศรีธรรมราชลดน้อยลงไปด้วยนั้นจึงเป็นเรื่องที่เสี่ยงเป็นอย่างยิ่งต่อการสูญสลายทางศิลปวัฒนธรรม เกิดการขาดตอนของร่องรอยทางวัฒนธรรมทำให้ประเทศไทยขาดรากเหง้าขององค์ความรู้ที่เป็นของคนไทยอย่างแท้จริง จึงถือได้ว่างานเครื่องถมจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความ

น่าสนใจอย่างยิ่งที่จะนำมศึกษาศึกษาเพื่อออกแบบประยุกต์งานเครื่องมให้มีหลากหลาย ร่วมสมัย ทั้งในด้านของรูปแบบ ลวดลาย และรูปทรง เพื่อสามารถตอบสนองบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย และพัฒนาเครื่องมจังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อการออกแบบเครื่องประดับมที่ทำจากโลหะผสมครั้งนี้

การออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบันต่างจากการออกแบบเครื่องประดับในอดีตคือด้านรูปทรง และวัสดุที่นำมาใช้การออกแบบในปัจจุบันเน้นที่ความเรียบง่ายของรูปทรงมากกว่า ใช้ลวดลายได้มาก มีรูปแบบที่สัมพันธ์กับวัสดุ เน้นที่โครงสร้าง ใช้วัสดุที่แปลกใหม่ มีประโยชน์ใช้สอยมากขึ้นสาเหตุที่การออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบันมีความเรียบง่ายทางด้านรูปแบบ มีปัจจัยอันเนื่องมาจากการผลิตในระบบอุตสาหกรรมมากขึ้น การใช้เครื่องจักรอัตโนมัติช่วยในการออกแบบ และการผลิต อีกทั้งเน้นการผลิตจำนวนมากในระยะเวลาที่รวดเร็วเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น สภาพสังคมที่เปลี่ยนไปทำให้ค่านิยม และรสนิยมของคนในสังคมเปลี่ยน อีกทั้งทำให้เกิดเสรีภาพทางความคิดที่หลากหลาย

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เครื่องมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช แนวทางการออกแบบเครื่องประดับเครื่องมให้มีรูปแบบร่วมสมัย และเป็นแนวทางเลือกเพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ผู้ที่สนใจทั่วไป นักออกแบบ ช่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้นำไปใช้ประโยชน์โดยใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยนี้เป็นแนวทางการทำงานศิลปหัตถกรรมเครื่องมนครให้เข้ากับสภาวะความต้องการของตลาดและสังคมในปัจจุบันก็จะเป็นแนวทางหนึ่งในการสืบสานศิลปกรรมและทำให้งานศิลปหัตถกรรมเครื่องมจังหวัดนครศรีธรรมราชกลับมาได้รับความนิยมในอนาคตสืบไปรวมถึงเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับแรงงานท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง กลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ด้านขอบเขต

การศึกษาเรื่อง กลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 พัฒนาการการเกิดกลุ่มอาชีพแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัด นครศรีธรรมราช

1.2 สภาพปัญหาของกลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพเพื่อถ่ายรูปลงเป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้กล้องถ่ายภาพในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย

2.2 บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการณ์ตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยใช้สายตา

2.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัยพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด

2.4 เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

3. ด้านขอบเขตด้านพื้นที่

กลุ่มแหล่งเรียนรู้เครื่องถมเมืองนคร “นครหัตถกรรม” โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช หมู่ที่ 4 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 สำรวจพื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช หมู่ 4 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2 สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน

4.3 ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายพร้อมถ่ายภาพประกอบ

4.4 รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูล

ผลการวิจัย

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดโครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1.1 ขั้นตอนตัวของกลุ่ม พบว่า การจัดตั้งกลุ่มนครหัตถกรรมได้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ที่ได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อได้เข้าไปเป็นสมาชิกของกรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อจะส่งผลิตภัณฑ์เครื่องถมเข้าไปคัดสรรตามระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน

1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติ พบว่า เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการทำเครื่องถมหลัก ๆ เลย คือเงินบริสุทธิ์ที่ได้ซื้อจากร้านขายทอง มีทองคำที่ใช้ทำเครื่องถมดำซึ่งจะทำให้มีคุณค่ามากขึ้นกลายเป็นถมทอง

มีทองแดงที่นำมาทำเป็นยาถม ส่วนประกอบอื่น ๆ ได้แก่ กำมะถันเหลือง ลูกประคำดีควาย ดินแดงใช้ในขัดเงา รูปพรรณ น้ำประสานทองใช้เป็นตัวประสานในการหลอมโลหะหรือบัดกรีรอยต่อ แพ่งยาถม

1.3 ขั้นการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า มีการนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในงานสินค้า OTOP ที่เมืองทองธานี จังหวัดกรุงเทพมหานคร คนกรุงเทพฯ เป็นคนที่ค่อนข้างจะมีฐานะจึงตัดสินใจซื้อได้ง่าย

1.4 ขั้นการมีส่วนร่วม พบว่า มีการร่วมกันทำงานเป็นทีม มีการออกแบบลาย การขึ้นรูป ไม่ว่าจะเป็น แหวน กำไล หัวไม้เท้า จาน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ช่วยกันแก้ไขเมื่อมีปัญหา

ภาพที่ 1 ภาพโซ่คอเกอร์พร้อมจี้ตะถมทอง

ภาพที่ 2 จี้ห้อยคอตะถมทอง

ขั้นก่อตัวของกลุ่ม

การศึกษาเรื่อง กลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดโครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การจัดตั้งกลุ่มนครหัตถกรรมได้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ที่ได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อได้เข้าไปเป็นสมาชิกของ กรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อจะส่งผลิตภัณฑ์เครื่องถมเข้าไปคัดสรรตามระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ถ้าหากเราไม่จัดตั้งเป็นกลุ่มก็เสนอรายบุคคล แต่ของกลุ่มนครหัตถกรรมได้จัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่มจนถึง ปัจจุบัน

สรุปขั้นก่อตัวของกลุ่ม พบว่า เกิดจากการที่จะส่งผลิตภัณฑ์ คือ เครื่องถมเงิน ถมทองเข้าไปคัดสรรตาม ระเบียบของกรมการพัฒนาชุมชน และเพื่อที่จะได้เข้าไปเป็นสมาชิกของกรมการพัฒนาชุมชนของ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 3 การรวมกลุ่มการสอนวิธีการทำเครื่องถม

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การศึกษาเรื่อง กลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดโครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการทำเครื่องถมหลัก ๆ เลย คือเงินบริสุทธิ์ที่ได้ซื้อจากร้านขายทอง มีทองคำที่ใช้ทำเครื่องถมดำซึ่งจะทำให้มีคุณค่ามากขึ้นกลายเป็นถม ทอง มีทองแดงที่นำมาทำเป็นยาถม ส่วนประกอบอื่น ๆ ได้แก่ กำมะถันเหลือง ลูกประคำดีควาย ดินแดงใช้ ในการขัดเงารูปพรรณ น้ำประสานทองใช้เป็นตัวประสานในการหลอมโลหะหรือบัดกรีรอยต่อ แ่งยาถม (โลหะผสม) ใช้ลงยาถมในร่องลายที่สลักไว้ให้เป็นสีดำ

ภาพที่ 4 เครื่องมือในการทำเครื่องถม

ภาพที่ 5 ยาถม

ขั้นการขายตัว

การศึกษาเรื่อง กลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดโครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีการนำผลิตภัณฑ์ไปในจำหน่ายในงานสินค้า OTOP ที่เมืองทองธานี จังหวัดกรุงเทพมหานคร คนกรุงเทพฯเป็นคนที่ค่อนข้างจะมีฐานะจึงตัดสินใจซื้อได้ง่าย ส่วนใน เมือง นครศรีธรรมราชเครื่องถมเป็นที่รู้จักมีการซื้อและใช้ไปแล้วค่อนข้างเยอะ จึงมีลูกค้าจากต่างจังหวัดมากกว่า

ขั้นการมีส่วนร่วม

การศึกษาเรื่อง กลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดโครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีการร่วมกันทำงานเป็นทีม มีการออกแบบลาย การ ขึ้นรูปไม่ว่าจะเป็น แหวน กำไล หัวไม้เท้า จาน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ช่วยกันแก้ไข เมื่อมีปัญหา

2. สภาพปัญหาของ กลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดโครงการ “ส่งเสริมและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการศึกษาเรื่อง กลุ่มนครหัตถกรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดโครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.1 สภาพปัญหาการผลิต พบว่า ราคาทองไม่ค่อยแน่นอน ราคาทองเงินก็จะขึ้นด้วย จึงไม่กล้า ที่จะลงทุนครั้งละมาก ๆ และลูกค้าในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีน้อยกว่าลูกค้าที่มาจากต่างจังหวัด

2.2 ปัญหาด้านการตลาด พบว่า ราคาทองไม่ค่อยแน่นอน ราคาทองเงินก็จะขึ้นด้วย หากไปลงทุนในการทำเครื่องถมในช่วงที่ราคาทองถูก เมื่อราคาทองลดจึงไม่สามารถลดได้จำเป็นต้องขายในราคาดัง นั้น เพราะบางอย่างลงทุนไปเยอะ บางช่วงก็ไม่กล้าที่จะลงทุนเนื่องจากกลัวขายไม่ได้

2.3 สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า เมื่อมีสมาชิกหลาย ๆ คนจึงค่อนข้างควบคุมยาก บางครั้งต้องออกไปธุระข้างนอก งานที่จ่ายออกไปก็ต้องชั่งน้ำหนัก บางครั้งจึงเกิดการสูญหายทุกวันนี้จึงไม่ได้จ้างเด็ก ๆ มาทำที่บ้าน แต่จะเป็นการจ้างทำข้างนอกโดยจะมารับผิดชอบทุกอย่าง 1) สภาพปัญหาการผลิต ราคาทองไม่ค่อยแน่นอน ราคาทองเงินก็จะขึ้นด้วย จึงไม่กล้าที่จะลงทุนครั้งละมาก ๆ และลูกค้าในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีน้อยกว่าลูกค้าที่มาจากต่างจังหวัด 2) สภาพปัญหาด้านการตลาด ราคาทองไม่ค่อยแน่นอน ราคาทองเงินก็จะขึ้นด้วย หากไปลงทุนในการทำเครื่องถมในช่วงที่ราคาทองถูก เมื่อราคาทองลดจึงไม่สามารถลดได้จำเป็นต้องขายในราคาระนั้น เพราะบางอย่างลงทุนไปเยอะ บางช่วงก็ไม่กล้าที่จะลงทุนเนื่องจากกลัวขายไม่ได้ บางที่ต้องปิดบริษัท เพราะไม่กล้าลงทุนในช่วงที่ราคาทองเงินและทองผันผวน และเป็นปัญหาในช่วงโควิดด้วย เครื่องถมมีราคาสูงจึงขายได้ในช่วงเทศกาล เช่น งานประเพณีสารทเดือนสิบ 3) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม เมื่อมีสมาชิกหลาย ๆ คนจึงค่อนข้างควบคุมยาก บางครั้งต้องออกไปธุระข้างนอก งานที่จ่ายออกไปก็ต้องชั่งน้ำหนัก บางครั้งจึงเกิดการสูญหายทุกวันนี้จึงไม่ได้จ้างเด็ก ๆ มาทำที่บ้าน แต่จะเป็นการจ้างทำข้างนอกโดยจะมารับผิดชอบทุกอย่าง มีการเบิกเงินไปซื้อเนื้อเงินมาทำแล้วนำมาส่ง คิดทั้งค่าแรงและค่าของเพื่อเป็นการตัดปัญหา

3. การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ กลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดโครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3.1 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณวัสดุทุกอย่างในการทำเครื่องถมค่อนข้างจะมีค่าในการทำทุกขั้นตอนจะโดยเฉพาะของการทำเครื่องถม จะมีล้นชัก 2 ล้นชัก เพื่อใส่เครื่องมือและเศษวัสดุ เพราะวัสดุที่เราซื้อมาออกไปหรือแกะออกไปเป็นของมีค่า ถ้าหากไม่รู้จักเก็บจะทำให้ขาดทุนได้

3.2 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผลตัดสินใจในการซื้อวัสดุในการนำมาทำเครื่องถมอย่างรอบคอบและมั่นใจ เพราะการลงทุนในการทำเครื่องถมราคาค่อนข้างสูง

3.3 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกันเศรษฐกิจช่วงนี้ไม่ค่อยดี ซึ่งแน่นอนอยู่แล้วที่จะได้รับผลกระทบที่เกิด เครื่องถมจึงสามารถขายได้ดีในช่วงเทศกาลที่สำคัญต่าง ๆ ของนคร เช่น วันสารทเดือนสิบ จะมีนักท่องเที่ยวและผู้คนจากต่างจังหวัดเข้ามาเที่ยว

3.4 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับลูก ๆ หลาน ๆ ได้สืบทอดธุรกิจต่อไป และมีรับนักศึกษาฝึกงานเข้ามาฝึกงาน เพื่อให้ความรู้ในเรื่องของเครื่องถมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง และถมตะทองโดยเฉพาะ หรือใครต้องการที่จะเรียนรู้ก็ยินดีที่จะให้คำแนะนำและความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม

3.5 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรมมีความสามัคคีกันในการทำงาน ทุกคนมีความขยัน มีความอดทนในการทำงาน เพราะการที่จะทำงานเราต้องมีสติอยู่ตลอดเวลา

อภิปรายผล

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่ม 1) ขึ้นก่อตั้งของกลุ่ม พบว่า การจัดตั้งกลุ่มนครหัตถกรรมได้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ที่ได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อได้เข้าไปเป็นสมาชิกของกรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อจะส่งผลิตภัณฑ์เครื่องถมเข้าไปคัดสรรตามระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน กลุ่มสตรีบ้านไทรเพาหยา หมู่ที่ 15 ตำบลท่าช้าง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการจัดตั้งธุรกิจชุมชน ถ้าสมาชิกไม่ร่วมมือธุรกิจชุมชนก็เกิดขึ้นไม่ได้โดยที่สมาชิกควรมี 4 ร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ (สุตารัตน์ เอียดเหตุ และคณะ, 2563) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนสิชาอนุกุล ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกมาจากหลากหลายอาชีพ มีรายได้เฉลี่ยค่อนข้างน้อยสมาชิกกลุ่มต้องการได้รับการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ ต้องการมีรายได้เพิ่ม อภิปรายผลได้ว่า ขึ้นก่อตั้งของกลุ่มต้องมาจากการร่วมมือกันของคนใน

ชุมชนหรือผู้ที่สนใจด้วยความสมัครใจ สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ การจัดตั้งกลุ่มขึ้นมามีจุดมุ่งหมาย (มนสิชา อนุกุล, 2565) และผลประโยชน์ที่จะได้รับ 2) ขั้นตอนการปฏิบัติพบว่า เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการทำเครื่องถักหลัก ๆ เลย คือเงินบริสุทธิ์ที่ได้ซื้อจากร้านขายทอง มีทองคำที่ใช้ทำเครื่องถักซึ่งจะทำให้มีคุณค่ามากขึ้นกลายเป็นถักทอง มีทองแดงที่นำมาทำเป็นยาถม ส่วนประกอบอื่น ๆ ได้แก่ กำมะถันเหลือง ลูกประคำดีควาย ดินแดงใช้ในขัดเงารูปพรรณ น้ำประสานทองใช้เป็นตัวประสานในการหลอมโลหะหรือบัดกรีรอยต่อ แท่งยาถม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูไรดา เจาะแฉ และศรดา สมพอง ผลการศึกษาพบว่า มีการจัดทำแผนงานโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมกลุ่มอาชีพและมีการบริหารจัดการตามแผนงานโครงการที่จัดทำเนื่องจากในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าการดำเนินงานในด้านใดจะต้องดำเนินการตาม (ชูไรดา เจาะแฉ และศรดา สมพอง, 2556) พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ติพร ฮกอัน, และคณะ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มได้ซื้อวัตถุดิบส่วนใหญ่จากภายนอกชุมชนซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีความเสี่ยงจากการใช้สารเคมี โดยเฉพาะพริกซึ่งเป็นวัตถุดิบหลัก สามารถแข่งขันในตลาดได้ รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุติพร ฮกอัน, และคณะ เรื่อง การพัฒนาการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า มีกระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาองค์กรตลอดเวลา ทั้งการพัฒนานคน ผลิตภัณฑ์ และระบบการจัดการ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับกลุ่ม โดยปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและการแข่งขันขึ้น โดยเฉพาะการเปิดเสรีทางการค้าที่ส่งผลทำให้การค่าการลงทุนมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงจากเดิม (จุติพร ฮกอัน และคณะ, 2564) ขั้นตอนในการปฏิบัติควรมีการวางแผนในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินงานน้อยที่สุด รวมทั้งจะทำให้เกิดผลประโยชน์ต่อกลุ่มและตนเองอีกด้วย 3) ขั้นการขายตัวของกลุ่ม พบว่ามีการนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในงานสินค้า OTOP ที่เมืองทองธานี จังหวัดกรุงเทพมหานคร คนกรุงเทพเป็นคนที่ค่อนข้างจะมีฐานะจึงตัดสินใจซื้อได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรีธิดา ศรีพิทักษ์ เรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทยศึกษากรณีกลุ่มสตรีเทศบาลตำบลอุบล อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชน ได้มีการรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่มอาชีพให้มีความสามารถในการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็งต่อไป (จันทรีธิดา ศรีพิทักษ์, 2557) พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ อ่อนคำ และคณะ เรื่อง ศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกรณีศึกษา กลุ่มอาชีพ การทอเสื่อกกแม่บ้านตะวันตกบ้านท่าเสียวตำบลสะอาด อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า มีการพัฒนาการทอเสื่อกกให้เกิดมูลค่าที่นำมาผลิตเป็นเครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวันนำมาจัดทำเป็นกลุ่มอาชีพของชุมชน ส่งผลทำให้เกิดรายได้หมุนเวียนในครอบครัว และเป็นอาชีพเสริมของคนในชุมชน ทั้งยังมีการจัด โครงการไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่เกี่ยวกับสินค้า (วราภรณ์ อ่อนคำ และคณะ, 2564) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดารัตน์ เอียดเหตุ และคณะ การศึกษาพบว่า เมื่อรวมกลุ่มแล้วเริ่มทำน้ำมันใบบัวบกขาย ได้รับการตอบรับจากลูกค้า จึงได้มีการขยายตัวโดยเพิ่มการผลิตเพิ่มขึ้น เมื่อกลุ่มมีการเจริญเติบโตมีการขยายการผลิตของกลุ่มมีการระดมทรัพยากรการผลิตจากภายในและภายนอกชุมชนผลที่ได้รับคือ มีการตอบรับจากลูกค้า เมื่อซื้อไปใช้แล้วกลับมาซื้อใหม่ และมีการซื้อไปฝากญาติ (สุดารัตน์ เอียดเหตุ และคณะ, 2563)

2. สภาพปัญหาของกลุ่ม 1) สภาพปัญหาการผลิต พบว่า ราคาทองไม่ค่อยแน่นอน ราคาทองเงินก็จะขึ้นด้วย จึงไม่กล้าที่จะลงทุนครั้งละมาก ๆ และลูกค้าในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีน้อยกว่าลูกค้าที่มาจากต่างจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิรัตน์ ทรงทวีสิน และทักษ์ อุดมรัตน์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการขาดวัตถุดิบที่มีราคาแพง ปัญหาการขาดเทคโนโลยีในการผลิตมาช่วยเพิ่มการผลิตและการออกแบบ และประการสุดท้ายทางกลุ่มอาชีพยังไม่มีความรู้ทางการตลาดเพียงพอที่จะออกแบบให้มีความหลากหลาย พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตินธร บำรุงภักดี เรื่อง แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพงานหัตถกรรมมุกประดับ: กรณีศึกษาบ้านหนองลาด

หมู่ที่ 4 ตำบลอ่อนนาลับ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า การบริหารไม่มีการยึดหลักของกฎระเบียบมีการบริหารงานไม่โปร่งใส ผลผลิตที่ไม่ดีมีรูปแบบที่แปลกใหม่ ขาดการออกแบบของผลิตภัณฑ์ไม่สามารถทำการผลิตให้ทันต่อความต้องการของลูกค้าได้ทันหากมีการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์เป็นจำนวนมาก ๆ ตลาดในการรองรับผลิตภัณฑ์มีน้อยรวม (วิรัตน์ ทรงทวีสิน และทักษ์ อุดมรัตน์, 2562) ทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย สายบุญจวง และสมทรง บรรจงธิดิตานต์ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการกลุ่ม ตลอดจนทักษะ ความรู้ในการต่อยอดงานในกระบวนการผลิตของแต่ละกลุ่ม เช่น ปัญหาการขาดองค์ความรู้เรื่องการตลาด อภิปรายผลได้ว่า สภาพปัญหาส่วนใหญ่มีสภาพการบริหารในเรื่องของการจัดการกลุ่ม ปัญหาราคาวัตถุดิบราคาสูง รวมไปถึงด้านการตลาด ภายในกลุ่มขาดเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มการผลิตและการออกแบบ จึงกลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มเป็นอย่างมาก

2) สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า ราคาของไม่ค่อนแน่นอน ราคาของเงินก็จะขึ้นด้วย หากไปลงทุนในการทำเครื่องถนอมในช่วงที่ราคาของถูก เมื่อราคาของลดจึงไม่สามารถลดได้จำเป็นต้องขายในราคานี้ เพราะบางอย่างลงทุนไปเยอะ บางช่วงก็ไม่กล้าที่จะลงทุนเนื่องจากกลัวขายไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย สายบุญจวง และสมทรง บรรจงธิดิตานต์ เรื่องการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมสู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบ้านแก่ง อำเภอมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการกลุ่ม ตลอดจนทักษะความรู้ในการต่อยอดงานในกระบวนการผลิตของแต่ละกลุ่ม เช่น ปัญหาการขาดองค์ความรู้เรื่องการตลาด ซึ่งกลุ่มอาชีพมีตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้าเพียง 1 (วุฒิชัย สายบุญจวง และสมทรง บรรจงธิดิตานต์, 2564)

3. การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่ม การศึกษาเรื่อง กลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครราชสีมา จัดโครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีดังนี้ ทองทิพย์ สละวงษ์ลักษณ์ และพัชรี ศรีภูตา ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครัวเรือนต้นแบบในการจัดการขยะที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ - ตำบลหนองพลวง - อำเภोजักราช - จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนต้นแบบด้านความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ซึ่งความพอประมาณด้านการจัดการขยะในการศึกษานี้มุ่งเน้นระดับครัวเรือน คือ พอประมาณด้านเศรษฐกิจด้านธรรมชาติ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคม และด้านแรงใจ เพื่อให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและพัฒนาชุมชนให้เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่าของตนเองและมีพฤติกรรมคัดแยกขยะที่เหมาะสมจากการมีส่วนร่วมของประชาชน (ทองทิพย์ สละวงษ์ลักษณ์ และพัชรี ศรีภูตา, 2562)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มนครหัตถกรรมจังหวัดนครราชสีมา โครงการ “ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม” ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จัดตั้งขึ้นมาเพื่อศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับได้เข้าไปเป็นสมาชิกของกรมการพัฒนาชุมชนของกลุ่มนคร เพื่อศึกษาสภาพปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในทางที่ดีขึ้นของกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นครเมืองศิลปะ - เมืองหัตถกรรม ข้อเสนอแนะ 1) สภาพปัญหาการผลิต พบว่า ราคาของไม่ค่อนแน่นอน ราคาของเงินก็จะขึ้นด้วย จึงไม่กล้าที่จะลงทุนครั้งละมาก 2) สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า ราคาของไม่ค่อนแน่นอน ราคาของเงินก็จะขึ้นด้วย หากไปลงทุนในการทำเครื่องถนอมในช่วงที่ราคาของถูก เมื่อราคาของลดจึงไม่สามารถลดได้จำเป็นต้องขายในราคานี้ เพราะบางอย่างลงทุนไปเยอะ บางช่วงก็ไม่กล้าที่จะลงทุนเนื่องจากกลัวขายไม่ได้ 3) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า เมื่อมีสมาชิกหลาย ๆ คนจึงค่อนข้างควบคุมยาก

บางครั้งต้องออกไปธุระข้างนอก งานที่จ่ายออกไปก็ต้องชั่งน้ำหนัก บางครั้งจึงเกิดการสูญหายทุกวันนี้จึงไม่ได้จ้างเด็ก ๆ มาทำที่บ้าน แต่จะเป็นการจ้างทำข้างนอกโดยจะให้มีรับผิดชอบทุกอย่าง

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ธิดา ศรีพิทักษ์. (2557). การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทย ศึกษากรณีกลุ่มสตรีเทศบาลตำบลอุบล อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารธรรมธรณ, 14(1), 59-66.
- จุติพร ฮกอิน และคณะ. (2564). การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องแกงแบบมีส่วนร่วมบนฐานทรัพยากรชุมชนกรณีศึกษา กลุ่มสตรีทำเครื่องแกงบ้านหัวเกาะช้าง ตำบลปากแตระ อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์, 4(3), 96-110.
- ชูไรดา เจแฉ และศรดา สมพอง. (2556). การพัฒนาการส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี. วารสาร AL-NURบัณฑิตวิทยาลัย, 8(14), 119-127.
- ทองทิพย์ สละวงษ์ลักษณ์ และพัชรี ศรีภูตา. (2562). การพัฒนาครัวเรือนต้นแบบในการจัดการขยะที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการ, 25(2), 5-15.
- มนสิชา อนุกุล. (2565). แนวทางการจัดการส่งเสริมกลุ่มอาชีพชุมชน ตำบลบางชะแยง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 24(1), 137-146.
- วรภรณ์ อ่อนคำ และคณะ. (2564). ศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกรณีศึกษากลุ่มอาชีพการทอเสื่อกกแม่บ้านตะวันสีทองบ้านท่าเสียวตำบลสะอาด อำเภอโพธิ์ชัยจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 7(6), 255-270.
- วิรัตน์ ทรงทวีสิน และทักษ์ อุดมรัตน์. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของกลุ่มอาชีพผ้าทอมือจังหวัดเลย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(2), 297-310.
- วุฒิชัย สายบุญจง และสมทรง บรรจงธิดิตานต์. (2564). การพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมสู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบ้านแก้ง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 16(2), 91-104.
- สุดารัตน์ เอียดเหตุ และคณะ. (2563). น้ำมันบัวบก:แนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจชุมชนกรณีศึกษากลุ่มสตรีบ้านไพรเทพาญ หมู่ที่ 15 ตำบลท่าซิ่น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 4(1), 23-34.

**การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน
อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช***

GROUP MANAGEMENT UNDER THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY
ECONOMY CASE STUDY OF NATURAL COLOR THIAN BATIK PATTERN
GEOUP, KHIRIWONGVILLAGE, KAMLON SUB-DISTRICT LAN SAKA
DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

อรรถพงษ์ ศรีนวลดี

Atthapong Srinualdee

นริทิพย์ ทิตพฤกษ์

Nareetip Tittapuk

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: jittima_dam@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ 2) ศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ 3) ศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยกำหนดวิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ จำนวน 3 คน ซึ่งทุกคนเป็นคนที่ทำงานอยู่ในกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราชมาเป็นระยะเวลาหลายปี 2) กลุ่มส่งเสริมและสนับสนุนการทำผ้าลายเทียนบาติก ซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าจากกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติบ้านคีรีวง โดยนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปเป็นภาพรวม ผลการวิจัย พบว่า 1) พัฒนาการเกิดกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ ได้แก่ ขั้นตอนการปฏิบัติ ขั้นตอนการขยายตัวของกลุ่ม และ ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของกลุ่ม 2) สภาพปัญหาของกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจชุมชน พบว่าสภาพปัญหาด้านการผลิต ด้านบรรจุภัณฑ์, ด้านการตลาด และปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม 3) การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ, การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล, การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน, การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีความรู้ และการบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีคุณธรรม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการกลุ่ม, การมีภูมิคุ้มกัน, เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purposes of this research article are to 1) study the development of the occupation group making natural colors wax textile drawing on batik clothes, 2) study the problem conditions of the occupation group making natural colors wax textile drawing on batik clothes, 3) study group management under the Philosophy of Sufficiency Economy by a case study with the occupation group making natural colors wax textile drawing on Batik clothes in Khiri Wong Village, Kamlon Sub-District, Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province. The researcher determined a qualitative research method using interviews with samples from purposive sampling. They can be divided into two groups: 1) The occupation group making natural colors wax textile drawings on Batik clothes, which includes a total of 3 people, all of whom are working within the occupation group making natural colors wax textile drawings on Batik clothes in Khiri Wong Village, Kamlon Sub-District, Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province for many years; 2) The group of promoters and supporters of the occupation group making natural colors wax textile drawing on Batik clothes include people who purchase products from the occupation group making natural colors wax textile drawing on Batik clothes in Khiri Wong Village. They were analyzed using content analysis and summarized as a whole. The results of the research indicate that 1) The development of the occupation group making natural colors wax textile drawings on Batik clothes includes the formation stage of the group, the practice stage, the group's expansion stage, and the group's participation stages. 2) Problem conditions of the occupation groups for community business were found to have production problems, packaging problems, marketing problems, and group management problems. 3) Group management under the Philosophy of Sufficiency Economy by a case study with the occupation group making natural colors wax textile drawings on Batik clothes in Khiri Wong Village, Kamlon Sub-District, Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province, found that group management was managed with moderation, reasonableness, self-immunity, knowledgeableness, and morality.

Keywords: Group Management, Self-Immunity, Sufficiency Economy

บทนำ

กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่นี้เป็นกลุ่มทำผ้าบาติกสวย ๆ จากสีธรรมชาติ ได้จากสีใบไม้ และพวกเปลือกผลไม้ต่าง ๆ สีที่ได้จึงมีความสวยงามแบบธรรมชาติ ผ้าที่มีหลากหลายลาย สีสดใสใสนำมาประยุกต์เป็นเสื้อผ้า กระเป๋า หมวก จำหน่ายในศูนย์โอท็อปชุมชนและสนามบินนครศรีธรรมราช ตลาดนัดจตุจักร กระบวนการสร้างความรู้ของกลุ่มลายเทียน เกิดจากการที่มีผู้นำที่มีความคิดริเริ่มโดยที่ตนเองมีความรู้ และเกิดความรู้สึกละอายความรู้ที่ได้เรียนมาเกี่ยวกับลายเทียน จากนั้นชักชวนให้บุคคลอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วม และถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกภายในกลุ่มจนสามารถสร้างเป็นรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชน โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ และเลือกวัสดุธรรมชาติที่หาได้จากภายในชุมชน เมื่อกลุ่มมีความมั่นคงและสมาชิกมีความเข้มแข็ง จนได้เกิดการบวนการสร้างความรู้ที่สามารถจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้แก่บุคคลภายนอก สามารถเข้ามามีส่วนร่วม เรียนรู้วิธีการทำลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ ซึ่งความรู้ในกลุ่มเริ่มจากคนหนึ่ง ๆ เป็นความคิดเล็ก ๆ ที่ส่งต่อจนเกิดการรวมกลุ่มและสร้างเป็นรายได้

เสริมแก้ครอบครัวจนก่อตัวเป็นกลุ่มใหญ่ที่มีผลต่อชุมชนและปัจจุบันเป็นที่รู้จักทั่วประเทศ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2551)

กลุ่มลายเทียนบาติกเป็นกลุ่มที่ร่วมกันทำกับคนในครอบครัว มาสู่กลุ่มที่เป็นที่รู้จักและเป็นที่เพื่อให้ผู้คนได้เข้าไปเรียนรู้ศึกษาวิธีการทำ การนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาผลิตผ้าบาติกสีธรรมชาติและไม่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม การนำวัสดุธรรมชาติมาทำการย้อมผ้าบาติกที่เขียนด้วยลายเทียนจึงไม่ใช่ประโยชน์อย่างเดียว แต่เป็นการอนุรักษ์รักษาต้นไม้และการปลูกเพิ่มเติม ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มของสตรีและกลุ่มแม่บ้านหลายแห่ง ผลิตงานอุตสาหกรรมทำผ้าบาติกจากสีธรรมชาติเป็นรายได้เสริมในช่วงว่างจากงานทำสวนทำไร่ ทำนา รวมถึงการยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม ผู้วิจัยเห็นถึงข้อมูลดังกล่าวจึงสนใจที่จะทำการศึกษารื่องการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากความเป็นมา และความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารื่องการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

1. **ผู้ให้ข้อมูลหลัก** คือ กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวน 3 คน ได้แก่ 1) นายทิมพร ไชยบุญ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นประธานกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติบ้านคีรีวง และยินดีให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย 2) นางอรุณดี ไชยบุญ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นรองประธานกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติบ้านคีรีวง และยินดีให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย 3) นายนิพนธ์ บุญขวัญ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นเลขานุการกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติบ้านคีรีวง และยินดีให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. **ผู้ให้ข้อมูลรอง** คือ ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีจำนวน 2 คน ได้แก่ นายสุวิทย์ ศรีสง ผู้วิจัยพิจารณาเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นผู้ซื้อสินค้าจากกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติบ้านคีรีวง และยินดีให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย และนางวิไลพร ใจช่วย ผู้วิจัยพิจารณาเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นผู้ซื้อสินค้าจากกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติบ้านคีรีวง และยินดีให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่มอาชีพลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ
2. สภาพปัญหาของกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องบันทึกภาพ เป็นการถ่ายภาพนิ่งเพื่อถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้กล้องถ่ายภาพในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย
2. บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการณ์ตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยใช้สายตา
3. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัยพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด
4. เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกที่ระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

การเก็บข้อมูล

1. สำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสตรีบ้านไทรเพาญ
2. สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน
3. ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมถ่ายภาพประกอบ
4. รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้เนื้อหา ที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. พัฒนาการการเกิดกลุ่ม

1.1 **ขั้นก่อตัวของกลุ่ม** พบว่า กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 โดยมีความคิดจากประธานกลุ่มที่ต้องการให้คนในครอบครัวและคนในชุมชนที่สนใจสร้างรายได้เสริมมาเป็นส่วนร่วมในการบริการจัดการกลุ่ม

1.2 **ขั้นตอนการปฏิบัติของกลุ่ม** พบว่า มีการดำเนินขั้นตอนด้วยการยึดเอาวิสัยทัศน์จากธรรมชาติ มีเป็นตัวสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มกับชุมชน เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน และสามารถเป็นที่รู้จักกันอย่างทั่วถึง

1.3 **ขั้นตอนการขยายตัวของกลุ่ม** พบว่า ประเด็นสำคัญที่ทำให้กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ได้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย อันเนื่องมาจากการนำสินค้าที่ได้จากการผลิตในกลุ่มไปออกงานสินค้าชุมชน ซึ่งเป็นงานที่คนส่วนใหญ่สนใจในเรื่องสินค้าของชุมชนต่าง ๆ

1.4 **ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของกลุ่ม** พบว่า กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติบ้านคีรีวง ได้เป็นส่วนหนึ่งของการแบ่งปันความสุข แบ่งปันความคิด ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้ผู้สนใจมาทำกิจกรรม ได้มีความคิด มีจินตนาการที่จะออกแบบลายผ้าของตนเอง

2. สภาพปัญหาของกลุ่ม

2.1 ปัญหาการผลิต พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาที่สุดในกลุ่ม คือการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการกิจกรรมในกลุ่ม สมาชิกกลุ่มไม่สามารถหาวิธีการทำผ้าลายเทียนบาติกให้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจได้ เพราะถ้าวันไหนฝนตกจะไม่สามารถทำผ้าลายเทียนบาติกได้ เพราะอากาศมีความชื้น ผ้าที่ลงสีจะไม่แห้ง

2.2 สภาพปัญหาในการบรรจุภัณฑ์ พบว่า สภาพปัญหาบรรจุภัณฑ์ทางกลุ่มยังไม่สวยงาม รูปทรงไม่ทันสมัย และเป็นที่น่าจดจำของผู้คนที่เข้ามาในกลุ่มได้ยาก จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของบรรจุภัณฑ์เพื่อการขายที่ดีของกลุ่ม

2.3 สภาพปัญหาด้านการตลาด พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาด้านราคาของสินค้าในกลุ่มที่คนภายนอกมองว่าราคาสินค้าแพงเกินไป เพียงเพราะแค่คนภายนอกยังไม่เห็นวิธีการทำที่แท้จริงภายในกลุ่มลายเทียนบาติก

2.4 สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาด้านราคาของสินค้าในกลุ่มที่คนภายนอกมองว่าราคาสินค้าแพงเกินไป เพียงเพราะแค่คนภายนอกยังไม่เห็นวิธีการทำที่แท้จริงภายในกลุ่มลายเทียนบาติก

3.การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจ

3.1 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณ พบว่า ภายในกลุ่มมีความพอประมาณ ใช้จ่าย ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น มีความพอประมาณในการหารายได้ ใช้จ่ายเหมาะสมกับรายได้ของกลุ่มที่ได้รับ แต่ก็ไม่ฝืดเคืองจนเกินไป

3.2 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล พบว่า การดำรงชีวิตประจำวันในการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นจะต้องมีการตัดสินใจตลอดเวลา รู้จักไตร่ตรองถึงเหตุผลอย่างรอบคอบของสมาชิกในกลุ่ม และผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานภายในกลุ่ม ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ

3.3 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า มีความพร้อมในการที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในกลุ่ม สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ เก็บเกี่ยวประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ได้จากการทำงานในกลุ่มมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของ

ภาพที่ 1 การบริหารจัดการกลุ่มด้วยความมีเหตุผล

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านศิรีวัง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ขึ้นก่อตัวของกลุ่ม

พบว่า กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2545 โดยมีความคิดจากประธานกลุ่มที่ต้องการให้คนในครอบครัวและคนในชุมชนที่สนใจสร้างรายได้เสริม มาเป็นส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปาริชาติ วลัยเสถียร เรื่อง กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา กล่าวว่าขั้นก่อตัวของกลุ่มที่เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนกระทั่งกลายเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกให้ตระหนักสิ่งที่เผชิญอยู่ เกิดแกนนำในการประสานความสนใจร่วมในการรวมกลุ่ม (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543) พบว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉรา สุขสมบูรณ์ เรื่อง วิสาหกิจชุมชนทิศทางใหม่ของการพัฒนาภาคการเกษตร พบว่า กระบวนการกระตุ้นให้เกิดกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยนั้น ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมกลุ่ม (Pre Group Stage) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เกษตรกรตำบลเข้าไปสร้างความคุ้นเคย การยอมรับ และความไว้วางใจ (อัจฉรา สุขสมบูรณ์, 2545) จากชุมชนรวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน เรื่อง การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษากลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง พบว่า หลังจากที่ชุมชนบ้านเกาะมุกด์ได้รับความเสียหายจากคลื่นยักษ์สึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 และชุมชนได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการช่วยเหลือให้ตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริม เนื่องจากรายได้จากการประมงซึ่งเป็นอาชีพหลักลดน้อยลงปัจจัยภายในที่สนับสนุนการดำรงอยู่ของกลุ่ม ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มนั้นเกิดจากความต้องการของสมาชิกกลุ่มที่ต้องการมีรายได้เสริม และได้ลดจากการประสบภัยสึนามิ เนื่องจากได้พบปะกันเมื่อมีการรวมกลุ่ม (มยุรา ปะลาวัน, 2550)

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาการผลิต พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาที่สุดในกลุ่ม คือ การที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการกิจกรรมในกลุ่ม สมาชิกกลุ่มไม่สามารถหาวัตถุดิบมาผลิตเทียนบาติกให้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจได้ เพราะถ้าวันไหนฝนตกจะไม่สามารถหาผ้าลายเทียนบาติกได้ เพราะอากาศมีความชื้น ผ้าที่ลงสีก็จะไม่แห้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตหรือที่ต้องอาศัยฝีมือ และความชำนาญงาน และปัญหาด้านเงินทุนที่มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการค้า และการบริการ กลุ่มยังไม่มีแนวคิดในการผลิตของกลุ่มเชิงธุรกิจ ไม่มีการพัฒนากระบวนการผลิตที่ใช้เทคโนโลยี (อรทัย เรื่องกุล, 2547) วิชาการเข้ามาช่วย พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิพร ทองงาม เรื่อง การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลฉลอง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาด้านการจัดการกลุ่ม พบว่า กลุ่มขาดการจัดการกลุ่มที่เหมาะสมทั้งในด้านการจัดการกลุ่มขึ้นวางแผน การจัดการกลุ่มขั้นการดำเนินงาน การจัดการกลุ่มขั้นการติดตาม และประเมินผล ทำให้ขาดการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเงินสนับสนุนที่ได้รับไม่เพียงพอที่จะนำมาพัฒนากลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามที่ควรจะเป็นปัญหาด้านการผลิต และการตลาด พบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการผลิตและการตลาด ส่งผลให้กลุ่มไม่สามารถเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้า และไม่สามารถก้าวเข้าสู่ระบบธุรกิจแบบเต็มรูปแบบ (สุธิพร ทองงาม, 2550) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรา ปะลาวัน เรื่อง การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษากลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มมีการบริหารจัดการด้านองค์กรแบบไม่เป็นทางการกลุ่มมีผู้นำตามตำแหน่งคือ ประธานกลุ่ม และผู้นำตามธรรมชาติ คือ รองประธาน โดยรองประธานทำหน้าที่บริหารจัดการเกือบทุกเรื่องของกลุ่มยกเว้นเรื่องการผลิต เพราะว่าการผลิตสินค้าของกลุ่มต้องใช้แรงงานจากสมาชิกหลายคนที่ต้องทำร่วมกันอภิปรายผลได้ว่าปัญหาการผลิตเกิดจากการขาดแคลนเงินทุนการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กทำในครัวเรือน หรือรวมกลุ่มผลิตมีเงินทุนน้อยเข้าไม่ถึงแหล่งสนับสนุนเงินปัญหาข้างต้นที่เกิดขึ้นมิใช่เกิดจากผู้ผลิตทั้งหมด บางครั้งอาจเกิดจากตัวลูกค้าเองก็ได้ เนื่องจากไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของตนเองสั่งสินค้า (มยุรา ปะลาวัน, 2550) จากการศึกษารื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านศิ่วรง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

บริหารจัดการกลุ่มด้วยความพอประมาณพบว่าภายในกลุ่มมีความพอประมาณการใช้จ่ายใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น มีความพอประมาณในการหารายได้ ใช้จ่ายเหมาะสมกับรายได้ของกลุ่มที่ได้รับ แต่ก็ไม่ได้เดือดร้อนจนเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนรัตน์ รัตนสนธิ เรื่อง การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับเยาวชนไทย: กรณีศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่ม ด้านการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการด้านผลิต ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต การบริหารจัดการ ด้านการบริหารองค์กร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การบริหารจัดการ ด้านการเงิน และบัญชี ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงิน โครงสร้างเงินทุน การจัดทำบัญชีและงบประมาณการเงิน คือ การจัดทำบัญชีและงบการเงิน (กาญจนรัตน์ รัตนสนธิ, 2544) พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของเศรษฐกิจชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชรที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุดิบ และแรงงานที่มีอยู่ในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์สามารถจำหน่ายในราคาถูก ทำให้สามารถแข่งขันในตลาด และเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จุดอ่อน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีความซ้ำซ้อนกับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องตลาด มีเงินทุนน้อย ขาดการสนับสนุน ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการและการดำเนินงาน โอกาส ได้แก่ รัฐบาลให้การสนับสนุน และมีโครงการพัฒนาทางด้านการให้ความรู้ เทคโนโลยี ฯลฯ และให้การส่งเสริม การจัดงานแสดงสินค้าตามที่ตั้งต่าง ๆ การคมนาคมที่มีเส้นทางคมนาคม ติดต่อได้สะดวก และเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันมีการพัฒนาขึ้นมา จึงทำให้กลุ่มสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม (อรทัย เรื่อง กลยุทธ์, 2547) พบว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์ เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจชุมชนมีลักษณะสำคัญครบถ้วนเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของสมาชิกมีครบถ้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียง และตามความสามารถในการพึ่งตนเองตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนเป็นตัวของตัวเองมีพลวัต และสามารถที่จะอยู่รอดด้วยตนเองได้พัฒนาการของระบบทุนนิยม (ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์, 2540) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช พันยาก เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษาธุรกิจผ้าก๊วยบ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานีผลการศึกษา พบว่า ด้านการร่วมมือประสานงานกับชุมชน มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วัดในหมู่บ้าน สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอกุดข้าวปุ้น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีจุดประสงค์เพื่อของบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรมเพิ่มทักษะปฏิบัติในกระบวนการผลิต การตลาด การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และนำศึกษาดูงานแหล่งเศรษฐกิจชุมชนอื่น ๆ (นงนุช พันยาก, 2549)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา กลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านศิ่วรง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า หากสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้อย่างตรงจุดโดยมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะสามารถช่วยพัฒนาวิสาหกิจกลุ่มผ้าบาติกสีธรรมชาตินี้ให้ยั่งยืนต่อไปได้ ซึ่งจะประกอบด้วยหลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล หลักการมีภูมิคุ้มกัน หลักการมีความรู้ และหลักการมีคุณธรรม ซึ่งเป็นหลักการบริหารที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหลายกลุ่มนำไปปฏิบัติพัฒนาและเห็นผลสัมฤทธิ์ได้จริง ส่วนข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะต่อกลุ่มลายเทียนบาติกสีธรรมชาติ บ้านศิ่วรง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 1.1) ควรมีการสร้างเครือข่ายในชุมชน และใน

การตลาดที่ใหญ่ขึ้น และ 1.2) กลุ่มควรมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตามสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเปิดตลาดให้กว้างขึ้น 2) ข้อเสนอแนะต่อชุมชน 2.1) ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรู้ในเรื่อง กระบวนการทำผ้าลายเทียนบาติก และ 2.2) ส่งเสริมให้คนในชุมชนเปิดการตลาดในชุมชนศิรีวงและชุมชนอื่น ๆ 3) ข้อเสนอแนะ ต่อหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน 3.1) องค์การบริหารส่วนตำบลกำโลนควรเข้ามาส่งเสริมในการ พัฒนาอาชีพให้มีระบบแบบแผนที่มีมั่นคงมากขึ้น 3.2) องค์การบริหารส่วนตำบลกำโลนควรให้มีการจัด ประชาสัมพันธ์ให้คนทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชนได้รู้จักผ้าลายเทียนบาติกมากขึ้น และ 3.3) องค์การบริหารส่วนตำบลกำโลนควรมีการสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งให้มากยิ่งขึ้น และ 4) ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป 4.1) ควรศึกษา แนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของลายเทียนบาติสืธรรมชาติ บ้านศิรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 4.2) ควรศึกษา แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำผ้าลายเทียน บาติก ในชุมชนศิรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2551). ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนารัตน์ รัตนสนธิ. (2544). การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับเยาวชนไทย: กรณีศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นงนุช พันยาก. (2549). เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาธุรกิจผ้าก๊วยบ้านโนนสว่าง ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์. (2540). เศรษฐกิจชุมชน: ทางรอดที่ยั่งยืนของชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการ และเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มยุรา ปะลาวัน. (2550). การดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพในชุมชนผู้ประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ: กรณีศึกษากลุ่มเครื่องแกงตำมือบ้านเกาะมุกด์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สุลีพร ทองงาม. (2550). การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ตำบลคลอง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- อรทิพย์ เรืองกุล. (2547). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขต เทศบาลเมืองกำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- อังฉรา สุขสมบูรณ์. (2545). วิสาหกิจชุมชนทิศทางใหม่ของการพัฒนาภาคการเกษตร. วารสารส่งเสริม, 33(176), 33-35.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

วารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน เป็นวารสารวิชาการของวัดสนธิ์ (นาสน) ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการค้นคว้าและนำเสนอ องค์ความรู้ทางด้านวิชาการ โดยการเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัยนักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา เพื่อสนับสนุน การศึกษา การสอน การวิจัยในมหาวิทยาลัย และสถาบันภายนอก รวมทั้งนักวิชาการและผู้สนใจ โดยเน้นสาขาวิชา เกี่ยวกับ ศาสนศึกษา การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เศรษฐศาสตร์ทั่วไป เศรษฐมิติและการเงิน สังคมศาสตร์ทั่วไป สังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลหรือองค์กร ทั้ง ภายในและภายนอกวัด เปิดรับบทความเฉพาะภาษาไทย ประเภท บทความวิจัย และ บทความวิชาการ

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร ทศณะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้ กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เดือนมิถุนายน ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - เดือนธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

1) **บทความวิจัย (Research Article)** เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับองค์ความรู้ สาขาวิชาเกี่ยวกับ ศาสนศึกษา การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เศรษฐศาสตร์ทั่วไป เศรษฐมิติและการเงิน สังคมศาสตร์ทั่วไป สังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม

2) **บทความวิชาการ (Academic Article)** เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่

3. การจัดเตรียมบทความต้นฉบับ

ผู้เขียนจะต้องจัดเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า 8 หน้ากระดาษ A4 และไม่เกิน 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) ใช้ตัวอักษรแบบ TH Sarabun PSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบหน้ากระดาษทั้ง 4 ด้าน 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง (ถ้ามี) ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนา เช่น **ตารางที่ 1** และ **ภาพที่ 1** รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องจำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวน 300 คำ

- 5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3 - 5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจาก หัวข้อใหญ่ 3 - 5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด
- 7) การใช้ตัวเลข ค่าย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับเนื้อหาสาระ ดังนี้

- 1) **บทคัดย่อ (Abstract)** เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ
- 2) **บทนำ (Introduction)** ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย และระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) **วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)** ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) **ผลการวิจัย (Results)** เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 5) **อภิปรายผล (Discussion)** เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 6) **องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge)** ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย
- 7) **สรุปและขอเสนอแนะ (Conclusion and Recommendation)** ระบุข้อสรุปที่สำคัญและขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 8) **กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (Acknowledgement)** (เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีขอบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)
- 9) **เอกสารอ้างอิง (References)** ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) **บทคัดย่อ (Abstract)**
- 2) **บทนำ (Introduction)**
- 3) **เนื้อเรื่อง (Content)** แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) **สรุป (Conclusion)**
- 5) **เอกสารอ้างอิง (Reference)**

4. รูปแบบการอ้างอิงเอกสารทางวิชาการ

การอ้างอิงในบทความ เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความ

ถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าใน การตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

4.1 การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม - ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด - ปิด แล้วระบุชื่อ - นามสกุลของผู้เขียน และปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่าง เช่น ธรรมนูญตำบล หมายถึง กติการ่วม ข้อตกลงร่วมของคน ในชุมชนที่เกิดจาก สำนัก ของคนในตำบลที่มาอยู่ร่วมกันและสามารถกำหนดเป้าหมายอนาคตของตนเอง ตามวิถีชีวิตแห่งจิตสำนึกร่วม โดยการบูรณาการทุนชุมชนสู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการตนเองของตำบล การทำธรรมนูญ จึงมีองค์ประกอบส่วนระดับและกระบวนการหลายขั้นตอน มีเรียกว่า ธรรมนูญ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือระเบียบชุมชน เป็นต้น มีหัวใจสำคัญของธรรมนูญนั้นอยู่ที่การจัดรูปแบบของอำนาจใหม่ให้เกิดปฏิบัติการเกิด การยอมรับร่วมกันในเงื่อนไข กฎเกณฑ์ และมาตรการการควบคุมต่าง ๆ (สำนักสนับสนุนสภาพองค์กรชุมชน, 2559) นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ทำให้ วิถีชีวิตของประชากรไทยและสภาพความเป็นอยู่ของสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมาก ส่งผลให้ ประเทศชาติมีความรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับ ทำให้ประชากรไทยมีความสุขกาย และมีความพอใจกับวิถีชีวิตและสภาพ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สังคมไทยในปัจจุบันโดยทั่วไปมีความเสื่อมในด้านศีลธรรมและคุณธรรมมากยิ่งขึ้น ประชากรมี ค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อตามกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยม (พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตโต), 2556)

ในกรณีที่ต้องการอ้างคำกล่าว หรือต้องการยกผลการวิจัยของนักวิจัยมายืนยัน มีรูปแบบการอ้างอิงดังนี้ คือ หลังชื่อผู้เขียน ครั้งแรก ยังไม่ต้องใส่ปี พ.ศ. แต่ให้ใส่หลังจากเนื้อความจบแล้วแทน ตัวอย่างเช่น

ดังผลการวิจัย ญัฐธิกานต์ โสภณโสธ พบว่า การเจริญเติบโตในนักเรียนอายุ 6 - 12 ปี จำนวน 1,492,089 คน จาก 76 จังหวัด นักเรียนมีภาวะอ้วน จำนวน 187,000 คน เตี้ย จำนวน 254,620 คน และผอม จำนวน 99,112 คน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพ นักเรียนที่เตี้ยและผอม จะมีสติปัญญาด้อย เรียนรู้ช้า ภูมิคุ้มกันโรค ต่ำ ติดเชื้อได้ง่าย นักเรียนที่มีภาวะอ้วน เสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรังต่าง ๆ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจและ หลอดเลือด เป็นต้น (ญัฐธิกานต์ โสภณโสธ, 2559)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า การกล่าวถึงชื่อครั้งแรกจะยังไม่ระบุ ปี พ.ศ. ตามหลังแต่จะมารระบุ (ชื่อ- นามสกุล, ปี พ.ศ.) หลังจากเนื้อความจบแล้ว

การกรอกข้อมูลอ้างอิงระบบนาม - ปีจะต้องดำเนินการกรอกในฟังก์ชันการอ้างอิง ของโปรแกรม Microsoft Word 2013 ขึ้นไป เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ ทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

4.1.1 อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า มาด้วย ตัวอย่าง เช่น เนื้อหาสาระเกี่ยวกับอนัตตลักขณสูตร พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 โดยมีใจความสำคัญของพระสูตร ว่า "ภิกษุทั้งหลาย รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตาภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้จักเป็นอนัตตาแล้วไซ้ รูป เวทนา สัญญา สังขารวิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ และบุคคลพึงได้ในรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณว่า "รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณของเราจะเป็นอย่างนี้ อย่าได้เป็นอย่างนั้น ภิกษุทั้งหลาย ก็เพราะรูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณเป็นอนัตตา ฉะนั้น จึงเป็นไปเพื่ออาพาธ และบุคคลย่อมไม่ได้ ในรูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณว่า "รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ของเราจะเป็นอย่างนี้ อย่าได้เป็นอย่าง นั้น" (วิ.ม.(ไทย) 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เป็นต้น

- 2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างอิงผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), (2550))
- 3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างอิงของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และวิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล, 2564)
- 4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างอิงของผู้แต่งรายแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และคณะ, 2564)
- 5) พระราชบัญญัติหรือกฎหมาย ให้ระบุชื่อพระราชบัญญัติ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, 2562)
- 6) ออนไลน์ ให้ระบุชื่อผู้เขียน หรือชื่อหน่วยงานหรือองค์กร หรือระบุชื่อเว็บไซต์ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระครูพรหมเขตคนารักษ์, 2564) หรือ (กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564) หรือ (ไทยรัฐออนไลน์, 2564)
- 7) กรณีที่ชื่อผู้เขียน และปี พ.ศ. ที่ตีพิมพ์เหมือนกัน ชื่อผู้เขียนที่เป็นภาษาไทยให้ใช้ ก ข ค ต่อท้ายปี พ.ศ. เช่น (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, 2564ก), (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, 2564ข), (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, 2564ค)
- 8) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคนให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปัจจุบันมากที่สุด หรือให้ใช้นักวิชาการที่เป็นที่รู้จักของวงการวิชาการทั่วไปมากที่สุด ซึ่งในกรณีนี้เรียกว่า “การอ้างอิงซ้อน” การอ้างอิงซ้อนสามารถอ้างอิงซ้อนได้ไม่เกิน 3 รายการ เช่น การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม คนที่ได้รับการศึกษาจะทำให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความเจริญงอกงามนั้นต้องเป็นไปในทางที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม (Dewey, J. 1965); (พุทธทาสภิกขุ, 2549); (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2555)

4.1.2 อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

- 1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Dewey, J., 1965)
- 2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองราย โดยใช้เครื่องหมายแอมป์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Vogler, R. & Huber, B., 2008)
- 3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Keller, K. L. et al., 2008)
- 4) กรณีที่ชื่อผู้เขียน และปี พ.ศ. ที่ตีพิมพ์เหมือนกัน ชื่อผู้เขียนที่เป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ A B C ต่อท้ายปี พ.ศ. เช่น (Khongkhawai, S., 2021A), (Khongkhawai, S., 2021B), (Khongkhawai, S., 2021C),
- 5) กรณีการอ้างอิงซ้อน ให้ใช้หลักการเดียวกันกับภาษาไทย

4.2 การอ้างอิงเอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม (หัวข้อเอกสารอ้างอิง)

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).//ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.//สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สุภากร จันทวานิช. (2554). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/ (เลขหน้าที่ย่อ).// สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

โสภณ รัตนกร. (2527). หมายเหตุคดีตามฎีกาที่ 2405/2516 ใน แนวฎีกาวิธีพิจารณาความแพ่ง 2516-2527 พร้อมหมายเหตุท้ายฎีกา ข้อวินิจฉัยและข้อสังเกต. (หน้า 21-22). กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการกลุ่มนิติธรรม.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่/ (ฉบับที่), / เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และวิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล. (2564). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(6), 464-477.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607- 610.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม/ (หน้า). สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ประเสริฐ ณ นคร. (2562). อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร ใน บทความจากสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (หน้า 92 - 115). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

เสกสรรค์ กิติทวสิน. (17 ตุลาคม 2555). หลังสู้ฟ้า - หน้าสู้ดิน. มติชน, 6.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน/ ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา./ ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

วชิรवारณ นิลเกตุ. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเดื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรเจิด สอพิมาย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. ใน วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธีรุตม์ สุขสกุลวัฒน์. (2563). การวิเคราะห์โมเดลทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบผสมพระดัดด้วยโมเดลทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบทางเลือกที่คำนึงถึงการเดา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัฐพงศ์ บุญญานวัตร. (2552). การวิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ :

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).// ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.// (ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ (จันทร์โร). (28 มีนาคม 2564). ความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว), ผู้สัมภาษณ์).

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2564). รายงานจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2564 จาก https://smce.doae.go.th/smce1/report/select_report_smce.php?report_id

Global Entrepreneurship Research Association (GERA). (2020). GEM Thailand Report 2019-20. Retrieved December 21, 2020, from <https://www.gemconsortium.org/report/gem-thailand-report-2019-20>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อเรื่อง(ถ้ามี). //ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484. (2548). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 58 ตอนที่ 1391 (14 ตุลาคม 2548).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุภาภรณ์ จันทวานิช. (2554). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสภณ รัตนกร. (2527). หมายเหตุคดีตามฎีกาที่ 2405/2516 ใน แนวฎีกาวิธีพิจารณาความแพ่ง 2516-2527 พร้อมหมายเหตุท้ายฎีกา ข้อวินิจฉัยและข้อสังเกต. (หน้า21-22). กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการกลุ่มนิติธรรม.

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และวิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล. (2564). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(6), 464-477.

ประเสริฐ ญ นคร. (2562). อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ญ นคร ในบทความจาก สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (หน้า 92-115). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

เสกสรร กิตติวิสิน. (17 ตุลาคม 2555). หลังสู้ฟ้า - หน้าสู้ดิน. มติชน, 6.

วชิรารวรรณ นิลเกตุ. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเดื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรเจิด สอพิมาย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ธีรุตม์ สุขสกุลวัฒน์. (2563). การวิเคราะห์โมเดลทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบผสมพหุระดับด้วยโมเดลทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบทางเลือกที่คำนึงถึงการเดา. ใน ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร. (2552). การวิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ (จันทร์โร). (28 มีนาคม 2564). ความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. (พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว), ผู้สัมภาษณ์).

กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2564). รายงานจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2564 จาก https://smce.doae.go.th/smce1/report/select_report_smce.php?report_id

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484. (2548). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 58 ตอนที่ 1391 (14 ตุลาคม 2548).

- Browder, D. M. et al. (2001). Reviewing resources on self-determination: A map for teachers. Remedial and Special Education, 22(4), 233-244.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers
- Global Entrepreneurship Research Association (GERA). (2020). GEM Thailand Report 2019-20. Retrieved December 21, 2020, from <https://www.gemconsortium.org/report/gem-thailand-report-2019-20>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607- 610.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ ของวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนได้ที่ <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JSSD> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : suriya.sur@mcu.ac.th

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

บทความต้นฉบับที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร ให้นำส่งในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2013 หรือมากกว่า ความยาวของบทความต้นฉบับต้องไม่น้อยกว่า 8 หน้ากระดาษ A4 และไม่เกิน 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัยบทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ เมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับลิงก์วารสารฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

บทความวิจัย (12 pt)

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt)..... ระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์
 สั้น ๆ ได้ใจความ.....

คำสำคัญ: 3 - 5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt) แปลเนื้อความให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

Keywords: 3 - 5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

(16 pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมา โดยกว้าง ๆ พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างอิงงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ) พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างหรือสภาพปัญหาของพื้นที่ที่ต้องการศึกษา (พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล)

4. สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (16 pt)

1. (16 pt)

2. (16 pt)

3. (16 pt)

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง)

.....

.....

.....

.....

อภิปรายผล (18 pt)

(16 pt) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด.....

.....

.....

.....

.....

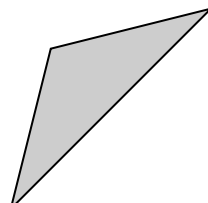
.....

.....

.....

.....

.....

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

...(16 pt) ...ระบอบองค์ความรู้เป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สักระยะที่ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปและข้อเสนอแนะ (18 pt)

...(16 pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับได้ใจความ พร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

.....(16 pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของ
ผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....
.....
.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

บทความวิชาการ (12 pt)

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3 - 5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt).....

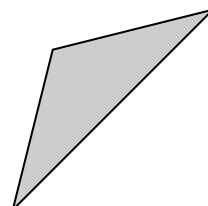
.....

.....

.....

.....

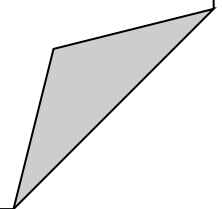
Keywords: 3 - 5 words

บทนำ (18 pt)

...(16 pt)...

.....(16 pt).....

ឥរុប (18 pt)

(16 pt).

(16 pt)

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).

[illegible]